

1.pielikums

Latvijas Atveseļošanas un noturības mehānisma plāna papildinājumam – principa “Nenodarīt būtisku kaitējumu” novērtējums

Principa “Nenodarīt būtisku kaitējumu” novērtējums

KOMPONENTE NR.1: KLIMATA PĀRMAIŅAS UN VIDES ILGTSPĒJA

Reformu un investīciju virziens 1.1. Emisiju samazināšana transporta sektorā
Reforma 1.1.1.r. Rīgas metropoles areāla transporta sistēmas zaļināšana

1.1.1.1.i. Konkurētspējīgs dzelzceļa pasažieru transports kopējā Rīgas pilsētas sabiedriskā transporta sistēmā, attīstot bezemisiju dzelzceļa infrastruktūru ar bezemisiju ritekļiem

Novērtējuma 1.daļa

<i>Norādiet, kuri no turpmāk minētajiem vides mērķiem prasa padziļinātu pasākuma novērtējumu no NBK viedokļa</i>	JĀ	NĒ	Pamatojums, ja novērtējums ir "NĒ"
Klimata pārmaiņu mazināšana		X	Ietekme uz SEG emisijām Pasākums 100% atbalsta klimata pārmaiņu mērķi (<u>primāri attiecas uz intervences kodiem</u> : 067 - rekonstruēti vai modernizēti dzelzceļi - TEN-T pamattīkls; 069 bis - citi rekonstruēti vai modernizēti dzelzceļi - elektriska/nulles emisija; ; <u>kā arī ir saistīts ar intervences kodiem</u> : 064 - jaunbūvēti vai modernizēti dzelzceļi - TEN-T pamattīkls; 065 - jaunbūvēti vai modernizēti dzelzceļi - TEN-T visaptverošs tīkls; 066 bis - Citi jaunbūvēti vai modernizēti dzelzceļi - elektriska/nulles emisija; 068 - rekonstruēti vai modernizēti dzelzceļi - TEN-T visaptverošais tīkls) un tādējādi tiek uzskatīts par atbilstīgu NBK attiecībā uz attiecīgo mērķi. • Pasākuma ietvaros tiks veikti dzelzceļa transporta sistēmas uzlabojumi, iegādājoties bezemisiju ritekļus (elektrovilcieni) un attīstot to izmantošanai bezemisiju dzelzceļa infrastruktūru (elektrifikāciju). Dzelzceļa infrastruktūras uzlabojumi ietver dzelzceļa tīkla elektrifikācijas sistēmas uzlabošanu, iespējot migrāciju no 3 kV sistēmas uz 25 kV, kontakttīklu pārbūvi un citus saistītus (nepieciešamos) pasākumus. Pāreja uz 25 kV sistēmu dod vairākus ieguvumus, tai skaitā arī CO ₂ emisiju samazinājumu, ko lielā mērā nodrošina elektroenerģijas zudumu samazināšana jeb nepieciešamās piegādātās elektroenerģijas daudzuma samazināšana tādu pašu pārvadājumu veikšanai. Literatūras avotos tiek uzrādīts, ka 25 KV sistēmas iespējošana ļauj samazināt elektroenerģijas zudumus par apmēram 3,5% salīdzinot ar esošo sistēmu.

		<p>Pamatojoties uz šo ieguvumu ir novērtēts novērsto CO₂ emisiju daudzums, īstenojot minētos pasākumus attiecībā uz dzelzceļa infrastruktūras uzlabojumiem:</p> <table border="1" data-bbox="1126 296 1816 419"> <tr> <td style="text-align: center;">Aprēķinātās novērstās CO₂ emisijas</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">t CO₂/gadā</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">19013</td> </tr> </table> <p>Pasākuma īstenošana sniegs arī netiešus SEG emisiju samazinājumus, kas ir saistīti ar 25 kV sistēmas ierīkošanas izmaksām. Jaunajā sistēmā ir nepieciešami mazāk materiāli (balstu infrastruktūra, atsevišķu detaļu lielums, apakšstaciju skaits, apakšstaciju novietojums un citi).</p> <ul style="list-style-type: none"> Investīcijas veicinās pasažieru plūsmu virzību no privātajiem transportlīdzekļiem uz sabiedrisko transportu. Neturpinot ieguldījumus dzelzceļa infrastruktūras attīstībā, nav iespējams būtiski uzlabot sabiedriskā transporta konkurētspēju salīdzinājumā ar autotransportu, galvenokārt ar to domājot tieši iespēju pārvietoties ātrāk, videi draudzīgāk un komfortablāk nekā ar vieglo auto. Attiecīgi tas ir iespējams, gan efektīvizējot sabiedriskā transporta nodrošinājumu un pieejamību, gan arī īstenojot Transporta attīstības pamatnostādņu 2021.-2027.gadam (projekta) pasākumus par ieguldījumiem dzelzceļa infrastruktūrā un ritekļos. <p>Sasaiste ar mobilitātes un ilgtspējīga transporta attīstības mērķiem</p> <ul style="list-style-type: none"> Transporta attīstības pamatnostādņēs 2021.-2027.gadam (projekta) dzelzceļa transports tiek atzīts par videi draudzīgāko transporta veidu un pasažieru pārvadājumu segmentā, bet ne tikai, ir izvirzīti uzdevumi tā attīstībai. Paredzētie pasākumi tiešā veidā atbilst Transporta attīstības pamatnostādņu 2021.-2027.gadam (projekta) uzdevumam 4.5. - Attīstīt dzelzceļa tīkla infrastruktūru un atjaunot ritošo sastāvu', kas ietver vairākus pasākumus: <ul style="list-style-type: none"> (4.5.1.) Atsevišķu dzelzceļa tīkla posmu elektrifikācija un esošo līniju modernizācija pasažieru pārvadājumu nodrošināšanai; (4.5.2.) Jaunu akumulatoru bateriju vilcienu iegāde un esošā dīzeļvilcienu ritošā sastāva nomaiņa. <p>Bez jau minētā, ANM plāna ietvaros paredzētās darbības atbilst arī pamatnostādņu pasākumam 'Modernizēt dzelzceļa pasažieru apkalpošanas infrastruktūru, kā arī palielināt vilcienu pārvietošanās ātrumu' (1.1.1. pasākums), tādējādi paaugstinot dzelzceļa pasažieru īpatsvaru pasažieru pārvadājumos un sabiedriskajā transportā kopumā, kā arī samazinot kopējās SEG emisijas.</p> <ul style="list-style-type: none"> Paredzētās darbības tiešā veidā palīdz sasniegt Transporta attīstības pamatnostādņēs 2021.-2027.gadam (projekta) noteiktos politikas rezultātu rezultātos rādītājus, t.i., samazināt kopējo SEG emisiju daudzumu transporta sektorā, kā arī īstenot dzelzceļa līniju elektrifikāciju. <p>Sasaiste ar reģionālās attīstības mērķiem</p> <ul style="list-style-type: none"> Investīcijas ir plānotas ciešā saskaņā ar Reģionālās politikas pamatnostādņēs 2021.-2027.gadam ietvērto uzdevumu (B.2.5.) 'Mobilitātes uzlabošana Rīgas metropoles areālā'. Paredzētās darbības tiešā veidā risinās uzdevumā definētās mobilitātes problēmas Rīgas metropoles areālā, t.i., uzlabos kopumā sabiedriskā transporta sistēmu Rīgas metropoles areālā lai nokļūšana no/uz Rīgu ar sabiedrisko transportu būtu 	Aprēķinātās novērstās CO₂ emisijas	t CO₂/gadā	19013
Aprēķinātās novērstās CO₂ emisijas					
t CO₂/gadā					
19013					

			<p>atvieglota un efektīva, risinājumus sasaistot ar Sabiedriskā transporta koncepciju (dzelzceļš ir kā sabiedriskā transporta sistēmas "mugurkauls" un autobusi papildina dzelzceļa pārvadājumus).</p> <p>Sasaiste ar politikas plānošanas dokumentiem</p> <ul style="list-style-type: none"> • Saskaņā ar Latvijas stratēģiju klimatneitralitātes sasniegšanai līdz 2050.gadam visiem transporta veidiem būtu jāveicina mobilitātes sistēmas dekarbonizācija. Mērķis ir līdz 2050.gadam sasniegt nulles emisiju līmeni. Lai to sasniegtu, ir vajadzīga sistēmiska pieeja attiecībā uz mazemisijas un bezemisijas transportlīdzekļiem, ievērojams dzelzceļa tīkla jaudas pieaugums un daudz efektīvāka transporta sistēmas organizācija. Paredzētās darbības tiešā veidā palīdz sasniegt klimatneitralitātes mērķus. • Latvijas Nacionālo klimata un enerģētikas plāna 2021.-2030.gadam (NEKP) mērķis ir mazināt Latvijas cilvēku, tautsaimniecības, infrastruktūras, apbūves un dabas ievainojamību pret klimata pārmaiņu ietekmēm un veicināt klimata pārmaiņu radīto iespēju izmantošanu. Plāna ietvaros attiecībā uz transporta sektoru ir noteikts 'Nodrošināt esošās transporta (autoceļu, dzelzceļa, lidostu, ostu) un elektronisko sakaru infrastruktūras pielāgošanu klimata pārmaiņām'. Paredzēto pasākumu īstenošanā ir paredzēts ņemt vērā klimata pārmaiņu radītos potenciālos riskus, kā arī novērst to ietekmi • Saskaņā ar Gaisa piesārņojuma samazināšanas rīcības plānu 2020.-2030.gadam un tajā noteiktajiem pasākumiem, transporta sektorā ir jāizmanto videi draudzīgi transporta līdzekļi, tai skaitā sabiedriskajā transportā, vienlaikus jāveicina iedzīvotāju paradumu maiņu, izvēloties sabiedrisko transportu, mikromobilitātes rīku vai pārvietoties kājām. Attiecībā uz dzelzceļu tiek paredzēta elektrifikācija. 						
Pielāgošanas klimata pārmaiņām	X		Skat. novērtējuma 2.daļu.						
Ūdens un jūras resursu ilgtspējīga izmantošana un aizsardzība		X	Pasākumam nav paredzama ietekme uz vides mērķi un tas neradīs būtisku kaitējumu ilgtspējīgai ūdens un jūras resursu izmantošanai un aizsardzībai, nekaitēs ūdensobjektu labam stāvoklim vai to labam ekoloģiskajam potenciālam, ieskaitot virszemes ūdeņus un gruntsūdeņus, kā arī neradīs kaitējumu jūras ūdeņu labam vides stāvoklim.						
Aprites ekonomika, tostarp atkritumu rašanās novēršana un pārstrāde		X	Plānotajām darbībām nav tiešas ietekmes uz aprites ekonomiku, tai skaitā uz atkritumu radīšanu vai pārstrādi.						
Piesārņojuma novēršana un to kontrole gaisā, ūdenī vai zemē		X	Plānotie īstenotie projekti ne tikai sniegs ieguldījumu klimata politikas mērķu izpildei, samazinot CO ₂ emisijas, bet sniegs arī devumu gaisa piesārņojuma samazināšanai. Tā kā transporta sektors ir viens no lielākajiem NO _x emisiju avotiem, tad šiem konkrētajiem projektiem ir aprēķinātas plānoto investīciju projektu novērstās NO _x emisijas un papildus daļiņu PM _{2,5} emisijas:						
			<table border="1"> <thead> <tr> <th>Projektu grupa</th> <th>Aprēķinātās novērstas NO_x emisijas, t</th> <th>Aprēķinātās novērstas PM_{2,5} emisijas, t</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Dzelzceļa transporta sistēmas uzlabošanas projekti</td> <td>70,4</td> <td>3,6</td> </tr> </tbody> </table>	Projektu grupa	Aprēķinātās novērstas NO _x emisijas, t	Aprēķinātās novērstas PM _{2,5} emisijas, t	Dzelzceļa transporta sistēmas uzlabošanas projekti	70,4	3,6
			Projektu grupa	Aprēķinātās novērstas NO _x emisijas, t	Aprēķinātās novērstas PM _{2,5} emisijas, t				
Dzelzceļa transporta sistēmas uzlabošanas projekti	70,4	3,6							
Novērstās emisijas aprēķinātas pamatojoties uz aprēķināto degvielas ietaupījumu no projektu īstenošanas un starptautisko vadlīniju ¹ un Latvijas gaisa piesārņojošo emisiju inventarizācijas ziņojumā ² pielietotiem vidējiem specifiskiem emisiju faktoriem.									

Bioloģiskās daudzveidības un ekosistēmu aizsardzība un atjaunošana		X	Pasākuma paredzamā ietekme uz bioloģiskās daudzveidības un ekosistēmu aizsardzību ir nebūtiska un aktivitātes nepieprasa padziļinātu pasākuma novērtējumu no NBK viedokļa. Plānotās investīcijas neparedz tiešu ietekmi uz ES nozīmes sugām un biotopiem un to aizsardzības stāvokli.
---	--	----------	---

Novērtējuma 2.daļa

Jautājums	NĒ	Detalizēts izvērtējums		
Klimata pārmaiņu mazināšana. Vai paredzams, ka pasākums radīs ievērojamas SEG emisijas?		Skat. novērtējuma 1.daļu.		
Pielāgošanās klimata pārmaiņām. Vai paredzams, ka pasākums izraisīs pašreizējā klimata un gaidāmā nākotnes klimata negatīvās ietekmes palielināšanos uz pašu pasākumu vai uz cilvēku, dabu vai aktīviem?	X	<p>Bezemisiju dzelzceļa infrastruktūras (elektrifikācijas) attīstība <u>neizraisīs negatīvu ietekmi uz pašreizējā klimata un gaidāmā nākotnes klimata radītajām negatīvajām ietekmēm uz pašu pasākumu, cilvēkiem, dabu vai aktīviem (t.sk. infrastruktūru), kā arī neradīs negatīvu ietekmi uz pielāgošanās klimata pārmaiņām mērķu sasniegšanu</u>, jo pasākumu īstenošanā ir paredzēts ņemt vērā klimata pārmaiņu radītos potenciālos riskus, kā arī novērst to ietekmi.</p> <p>Latvijā transporta infrastruktūrai plānošanai ir būtiskas vairākas klimata pārmaiņu izpausmes (tai skaitā ekstrēmi)³:</p> <ul style="list-style-type: none"> • gada vidējās gaisa temperatūras paaugstināšanās, karstuma viļņu biežuma un ilguma pieaugums, meteoroloģiskās vasaras pagarināšanās, diennakts maksimālās temperatūras maksimālās vērtības paaugstināšanās; • sala dienu un dienu skaita bez atkušņa samazināšanās; • nokrišņu daudzuma palielināšanās un maksimālā vienas diennakts nokrišņu daudzuma palielināšanās, dienu skaita ar ļoti stipriem nokrišņiem palielināšanās, maksimālā piecu diennakšu nokrišņu daudzuma palielināšanās, vīrs normas strauju sniega nokrišņu palielināšanās; • vidējā jūras ūdens līmeņa celšanās ilgtermiņā un krasta erozija attīstība, kā arī gruntsūdeņa līmeņa svārstības, ko ietekmē nokrišņu un jūras ūdens līmeņa izmaiņas, un upju noteces režīma izmaiņas. <p>Risku novērtējumos konstatētie klimata pārmaiņu radītie riski un to iespējamās sekas:</p> <table border="1"> <tr> <td>Pastiprināta sliežu izliekšanās, materiālu nolietojums un uzbērumu nestabilitāte karstuma dēļ</td> <td>Bojājumi dzelzceļa infrastruktūrai; ekonomiskie zaudējumi ātruma ierobežojuma dēļ; dzinēju pārkaršana, kravu un pasažieru pārvadājumu ierobežojumi.</td> </tr> </table> <p>Papildus minētajam riskam par karstuma ietekmi, vēl jāpiemin zemas temperatūras risks (kontakttīklu apledojums), stipru nokrišņu risks (sliežu ceļu, uzbērumu bojājumi). Attiecībā uz ritekļiem jānorāda, ka ekstremālu klimatisko apstākļu gadījumā pastāv vilciena apstāšanās risks un ar to saistītie izaicinājumi, t.i., salona ventilēšana un klimata nodrošināšana.</p> <p>Potenciāli plānotie pasākumi un to sasaiste ar pielāgošanās klimata pārmaiņām mērķiem</p> <p>Jau projektēšanas stadijā tiks ņemti vērā ar klimata pārmaiņām saistītie riski un tiks noteikti arī ar būvniecību, uzturēšanu un ekspluatāciju saistītie riski. Šāda pieeja ļauj pārvaldīt ar klimata pārmaiņām radītos riskus, t.i., izvērtēt pašreizējos un iespējamajos nākotnes klimata riskus. Vienlaikus tas ļauj savlaicīgi izvērtēt arī finansiāli izdevīgākās adaptācijas iespējas, piemēram, nokrišņu ūdens drenāža prom no sliedēm, temperatūras un nokrišņu ietekme uz infrastruktūru, personālu un pasažieriem, preventīvās darbības, lai novērstu potenciāli radītos vētras bojājumus, putekļu emisijas samazināšana karstos un sausos laika apstākļos.</p> <p>Sasaiste ar nacionālajiem pielāgošanās klimata pārmaiņām plānošanas dokumentiem</p>	Pastiprināta sliežu izliekšanās, materiālu nolietojums un uzbērumu nestabilitāte karstuma dēļ	Bojājumi dzelzceļa infrastruktūrai; ekonomiskie zaudējumi ātruma ierobežojuma dēļ; dzinēju pārkaršana, kravu un pasažieru pārvadājumu ierobežojumi.
Pastiprināta sliežu izliekšanās, materiālu nolietojums un uzbērumu nestabilitāte karstuma dēļ	Bojājumi dzelzceļa infrastruktūrai; ekonomiskie zaudējumi ātruma ierobežojuma dēļ; dzinēju pārkaršana, kravu un pasažieru pārvadājumu ierobežojumi.			

		Viens no Latvijas pielāgošanās klimata pārmaiņām plānā laika posmam līdz 2030.gadam paredzētajiem rīcības virzieniem ir inženierkomunikāciju sistēmas un infrastruktūras nodrošināšana un pielāgošana klimata ekstrēmiem, kur viens no paredzētajiem pielāgošanās pasākumiem ir: nodrošināt esošās transporta (autoceļu, dzelzceļa, lidostu, ostu) un elektronisko sakaru infrastruktūras pielāgošanu klimata pārmaiņām.
Ilgspējīga ūdens un jūras resursu izmantošana un aizsardzība. Vai paredzams, ka pasākums kaitēs: (i) ūdensobjektu labam stāvoklim vai to labam ekoloģiskajam potenciālam, ieskaitot virszemes ūdeņus un gruntsūdeņus; vai (ii) jūras ūdeņu labam vides stāvoklim?		Skat. novērtējuma 1.daļu.
Pāreja uz aprites ekonomiku, ieskaitot atkritumu rašanās novēršanu un to reciklēšanu. Vai paredzams, ka pasākums: (i) būtiski palielinās atkritumu rašanos, incinerāciju vai apglabāšanu, izņemot nepārstrādājamo bīstamo atkritumu incinerāciju; vai (ii) dabas resursu tiešā vai netiešā izmantošanā jebkurā to aprites cikla posmā radīs būtisku neefektivitāti, kas netiek samazināta līdz minimumam ar atbilstošiem pasākumiem; vai (iii) radīs būtisku un ilgtermiņa kaitējumu videi attiecībā uz aprites ekonomiku?		Skat. novērtējuma 1.daļu.
Piesārņojuma novēršana un kontrole. Vai paredzams, ka pasākums ievērojami palielinās piesārņotāju emisijas gaisā, ūdenī vai zemē?		Skat. novērtējuma 1.daļu.
Bioloģiskās daudzveidības un ekosistēmu aizsardzība un atjaunošana. Vai paredzams, ka pasākums: (i) būtiski kaitēs ekosistēmu labam stāvoklim un noturībai; vai (ii) kaitēs dzīvotņu un sugu, tostarp Savienības nozīmes dzīvotņu un sugu, aizsardzības statusam?		Skat. novērtējuma 1.daļu.

1.1.1.3.i.: Pilnveidota veloceļu infrastruktūra

Novērtējuma 1. daļa

Norādiet, kuri no turpmāk minētajiem vides mērķiem prasa padziļinātu pasākuma novērtējumu no NBK viedokļa	JĀ	NĒ	Pamatojums, ja novērtējums ir "NĒ"
<p>Klimata pārmaiņu mazināšana</p>		<p>X</p>	<p>Ietekme uz SEG emisijām</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pasākums 100% atbalsta klimata pārmaiņu mērķi (075 - riteņbraukšanas infrastruktūra) un tādējādi tiek uzskatīts par atbilstīgu NBK attiecībā uz attiecīgo mērķi. • Pasākuma ietvaros ir paredzēta maģistrālās veloinfrastruktūras izveide Rīgā un Pierīgā, veicinot nemotorizēto mobilitāti. Būtiski uzsvērt infrastruktūras savienojamību, t.i., maģistrālie veloceļi pēctecīgi turpinās un savieno Rīgu ar tās apkārtnes teritorijām, kā arī savienojas ar mobilitātes punktiem un papildina multimodālo savienojumu sniegtās iespējas. Plānots attīstīt piecus maģistrālos veloceļu koridorus: Rīga– Carnikava, Rīga–Ulbroka, Rīga–Ķekava, Rīga–Babīte–Piņķi, Rīga–Mārupe. Katrā maršrutā tiks nodrošināta sasaiste starp pilsētas un reģionālās nozīmes veloceļiem. • Ikdienas braucēji (ar velosipēdu brauc katru vai gandrīz katru dienu) ir 6,4%, turpretī vismaz vienu reizi nedēļā brauc 19,8% Latvijas iedzīvotāji, no kuriem visvairāk ir Pierīgā (23,2%)¹. Esošā velosatiksmes infrastruktūra tiek attīstīta fragmentāri, kā arī nav nodalīta, līdz ar to ne vienmēr nodrošinot velosipēdistiem ērtu un ātru pārvietošanos, kas ir galvenais motivators, izvēloties transporta veidu. Minētie aspekti neveicina velosatiksmes attīstību, velosipēdistu pieaugumu un integrāciju kopējā transporta sistēmā. • Veloinfrastruktūras izveidošanas rezultātā ir sagaidāms, ka palielināsies velobraucēju skaits. Pētījumi atklāj, ka jaunas veloinfrastruktūras izveidošana stimulē velosipēda izmantošanu ikdienā, kas ļauj prognozēt velobraucēju skaita pieaugumu. Regulāro velobraucēju skaita pieaugums, t.i., kuri brauc katru vai gandrīz katru dienu, veicina arī SEG emisiju samazinājumu, vienlaikus tam ir būtiska loma sabiedrības sociālajā dzīvē (piem., nodrošināta mobilitāte māsaimniecībām ar zemākiem ienākumiem, uzlabota sabiedrības veselība un ietaupīti veselības aprūpē nodalīto budžetu resursi, paaugstināta dzīves kvalitāte, u.c.). <p>Pamatojoties uz plānotajiem projektiem un to ieguvumiem ir novērtēts novērsto CO₂ emisiju daudzums.:</p>

¹ VSIA "Latvijas valsts ceļi" (2019.). Pētījums par velosatiksmi un velosatiksmes infrastruktūru nacionālā mērogā <http://petijumi.mk.gov.lv/node/3234>

Aprēķinātās novērtās CO₂
emisijas
t CO₂/gadā
2804

Sasaiste ar mobilitātes un ilgtspējīga transporta attīstības mērķiem

- **Velosatiksmes kontekstā** Transporta attīstības pamatnostādņēs 2021.–2027. gadam (projekta) ir uzsvērtā nepieciešamība nodrošināt velosipēdu satiksmes infrastruktūru kā nepārtrauktu un ar esošo transporta infrastruktūru salāgotu transporta sistēmas daļu (prioritāri teritorijās ar lielāku iedzīvotāju blīvumu), iesaistot visas iesaistītās puses. Pamatnostādnes norāda, ka ir jāveicina iedzīvotāju mikromobilitātes (velosipēdi, skrejriteņi, līdzsvara un balansa riteņi u.c. rīki, pārvietošanās kājām) īpatsvara pieaugums kopējā mobilitātē. Nomainot ikdienā pārvietošanās paradumus no automašīnām (arī no sabiedriskā transporta) uz velosipēdu, tiek veicināts CO₂ emisijas samazinājums un ES SEG samazināšanas mērķa sasniegšana.
- Paredzētie pasākumi tiešā veidā atbilst Transporta attīstības pamatnostādņu 2021.–2027. gadam (projekta) uzstādījumiem un īstenošanas plānā definētajiem pasākumiem:
  - **‘Īstenot infrastruktūras projektus velosipēdistu un gājēju ceļu, satiksmes mierināšanas pasākumu un sabiedriskā transporta **infrastruktūras attīstībai**’** (4.2.1.), kas atbilst pamatnostādņu uzdevumam ‘Pilnveidot transporta sistēmu, īstenojot pasākumus klimata pārmaiņu mazināšanai’ (4.2.)
  - Pamatnostādnes paredz arī ‘Izstrādāt un īstenot Mikromobilitātes attīstības plānus’ (4.1.2.), kas ļaus īstenot risinājumus iespējām droši pārvietoties ar kājām, velosipēdu vai citiem mikromobilitātes rīkiem.
- Paredzētās darbības tiešā veidā palīdz sasniegt Transporta attīstības pamatnostādņēs 2021.–2027. gadam (projekta) noteiktos politikas rezultātu rezultatīvos rādītājus, t.i., samazināt kopējo SEG emisiju daudzumu, kā arī palielināt to iedzīvotāju īpatsvaru, kas ar velosipēdu vai citu mikromobilitātes transportlīdzekli brauc katru vai gandrīz katru dienu.

Sasaiste ar reģionālās attīstības mērķiem

- Investīcijas ir plānotas ciešā saskaņā ar Reģionālās politikas pamatnostādņēs 2021.–2027.gadam identificēto nepieciešamību, t.i., risināt mobilitātes problēmas Rīgas metropoles āreālā, kas ietver arī nepieciešamību attīstīt mikromobilitātes iespējas. Paredzētās darbības atbilst pamatnostādņu uzdevumam ‘Mobilitātes uzlabošana Rīgas metropoles areālā’(B.2.5.) un

			<p>tam pakārtotajai rīcībai 'attīstīt veloinfrastruktūru un jo īpaši trūkstošos velomaršrutu posmus Pierīgā'. Rezultātā samazināsies sastrēgumi Rīgā un tās aglomerācijā, mazinot ietekmi arī uz vidi, kā arī tiks samazināts laika patēriņš darba vietu vai pakalpojuma sasniedzamībai.</p> <p>Sasaiste ar politikas plānošanas dokumentiem</p> <ul style="list-style-type: none"> • Saskaņā ar Latvijas stratēģiju klimatneitralitātes sasniegšanai līdz 2050. gadam visiem transporta veidiem būtu jāveicina mobilitātes sistēmas dekarbonizācija. Mērķis ir līdz 2050.gadam sasniegt nulles emisiju līmeni. Paredzētās darbības tiešā veidā palīdz sasniegt klimatneitralitātes mērķus. • Latvijas Nacionālo klimata un enerģētikas plāna 2021.–2030.gadam (NEKP) mērķis ir mazināt Latvijas cilvēku, tautsaimniecības, infrastruktūras, apbūves un dabas ievainojamību pret klimata pārmaiņu ietekmēm un veicināt klimata pārmaiņu radīto iespēju izmantošanu. Plāna ietvaros attiecībā uz transporta sektoru ir noteikts 'Nodrošināt esošās transporta (autoceļu, dzelzceļa, lidostu, ostu) un elektronisko sakaru infrastruktūras pielāgošanu klimata pārmaiņām'. Paredzēto pasākumu īstenošanā ir paredzēts ņemt vērā klimata pārmaiņu radītos potenciālos riskus, kā arī novērst to ietekmi • Saskaņā ar Gaisa piesārņojuma samazināšanas rīcības plānu 2020.-2030.gadam un tajā noteiktajiem pasākumiem, transporta sektorā ir jāizmanto videi draudzīgi transporta līdzekļi, tai skaitā sabiedriskajā transportā, vienlaikus jāveicina iedzīvotāju paradumu maiņu, izvēloties sabiedrisko transportu, mikromobilitātes rīku vai pārvietoties kājām. Ieguldījumi tiešā veidā sniedz ieguldījumu plāna mērķu sasniegšanā.
Pielāgošanas klimata pārmaiņām	X		Skat. novērtējuma 2.daļu.
Ūdens un jūras resursu ilgtspējīga izmantošana un aizsardzība		X	Pasākumam nav paredzama ietekme uz vides mērķi un tas neradīs būtisku kaitējumu ilgtspējīgai ūdens un jūras resursu izmantošanai un aizsardzībai, nekaitēs ūdensobjektu labam stāvoklim vai to labam ekoloģiskajam potenciālam, ieskaitot virszemes ūdeņus un gruntsūdeņus, kā arī neradīs kaitējumu jūras ūdeņu labam vides stāvoklim.
Aprites ekonomika, tostarp atkritumu rašanās novēršana un pārstrāde		X	ANM ietvaros iepirktie transportlīdzekļi aizstās līdz šim izmantotās transporta vienības. Pēc transporta līdzekļa dzīves cikla beigām (gan attiecībā uz aizstājamajām transportlīdzekļu vienībām, gan ar biometānu darbināmie transportlīdzekļiem) tie tiks utilizēti atbilstoši Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2000/53/EK par nolietotiem transportlīdzekļiem prasībām, t.i. tie tiks nodoti apstrādes uzņēmumiem, kas nodrošina NTL pārstrādi un atkārtoti izmantojamo detaļu un materiālu atgūvi un atgriešanu tautsaimniecībā. Pasākums paredz, ka ceļu būves veicēji nodrošina vismaz 70% (pēc svara) no nebīstamiem būvniecības un nojaukšanas atkritumiem, kas radušies būvlaukumā no ceļa un ar to saistītās uzlādes infrastruktūras

			<p>būvniecības (izņemot dabā sastopamus materiālus, kas definēti kategorija 17 05 04 Eiropas atkritumu sarakstā, kas izveidots ar Komisijas Lēmumu 2000/532 / EK) sagatavošanu atkārtotai izmantošanai, pārstrādei un citiem materiālu atgūšanas veidiem, tostarp, izmantojot atkritumus citu materiālu aizstāšanai, saskaņā ar atkritumu hierarhiju un ES būvniecības un nojaukšanas atkritumu apsaimniekošanas protokolu.</p> <p>Atkritumu rašanās būvniecības laikā tiks ierobežota saskaņā ar ES būvniecības un nojaukšanas atkritumu apsaimniekošanas protokolu un tiks veicināta atkārtota materiālu izmantošana un augstas kvalitātes pārstrāde, piemērojot materiālu atlasī, izmantojot labākās pieejamās būvgružiem paredzētās šķirošanas sistēmas.</p>						
Piesārņojuma novēršana un to kontrole gaisā, ūdenī vai zemē		X	<p>Plānotie īstenotie projekti ne tikai sniegs ieguldījumu klimata politikas mērķu izpildei, samazinot CO₂ emisijas, bet sniegs arī devumu gaisa piesārņojuma samazināšanai. Tā kā transporta sektors ir viens no lielākajiem NOx emisiju avotiem, tad šiem konkrētajiem projektiem ir aprēķinātas plānoto investīciju projektu novērstās NOx emisijas un papildus daļiņu PM_{2,5} emisijas:</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Projektu grupa</th> <th>Aprēķinātās novērstās NOx emisijas, t</th> <th>Aprēķinātās novērstās PM_{2,5} emisijas, t</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Veloinfrastruktūras izveidošanas projekti</td> <td>18,4</td> <td>0,60</td> </tr> </tbody> </table> <p>Novērstās emisijas aprēķinātas pamatojoties uz aprēķināto degvielas ietaupījumu no projektu īstenošanas un starptautisko vadlīniju² un Latvijas gaisa piesārņojošo emisiju inventarizācijas ziņojumā³ pielietotiem vidējiem specifiskiem emisiju faktoriem</p>	Projektu grupa	Aprēķinātās novērstās NOx emisijas, t	Aprēķinātās novērstās PM _{2,5} emisijas, t	Veloinfrastruktūras izveidošanas projekti	18,4	0,60
Projektu grupa	Aprēķinātās novērstās NOx emisijas, t	Aprēķinātās novērstās PM _{2,5} emisijas, t							
Veloinfrastruktūras izveidošanas projekti	18,4	0,60							
Bioloģiskās daudzveidības un ekosistēmu aizsardzība un atjaunošana		X	<p>Pasākuma paredzamā ietekme uz bioloģiskās daudzveidības un ekosistēmu aizsardzību ir nebūtiska un aktivitātes nepieprasa padziļinātu pasākuma novērtējumu no NBK viedokļa. Plānotās investīcijas neparedz tiešu ietekmi uz ES nozīmes sugām un biotopiem un to aizsardzības stāvokli.</p>						

1.3.1.2.i.: Investīcijas plūdu risku mazināšanas infrastruktūrā, t.sk polderu sūkņu staciju atjaunošana, aizsargdambju atjaunošana, potamālo upju regulēto posmu atjaunošana

Novērtējums aptver visus elementus (investīcijas ietvaros īstenojamus projektu veidus) atbilstoši Mērķim T26.

Potamālo upju regulētie posmi

² EMEP/EEA air pollutant emission inventory guidebook 2019

³ Latvia's Informative Inventory Report 1990-2019, Submitted under the Convention on Long-Range Transboundary Air Pollution

1.daļa:

Lūgums norādīt, kuriem no zemāk minētajiem vides mērķiem nepieciešams būtisks pasākuma DNSH izvērtējums	Jā	Nē	Pamatojums, ja ir izvēlēta atbilde “Nē”
Klimata pārmaiņu mazināšana		x	Pasākuma atbalstītajai darbībai ir nenozīmīga paredzama ietekme šo vides mērķi, ņemot vērā ietekmi visā dzīves ciklā.
Pielāgošanās klimata pārmaiņām	x		
Ūdens un jūras resursu ilgtspējīga izmantošana un aizsardzība	x		
Aprites ekonomika, ieskaitot atkritumu novēršanu un pārstrādi		x	Pasākums neradīs ievērojamu nepieciešamo resursu izmantošanas neefektivitāti un nepalielinās atkritumu rašanos.
Piesārņojuma novēršana un kontrole attiecībā uz gaisu, ūdeni un zemi (land)	x		
Biodaudzveidības un ekosistēmu aizsardzība un atjaunošana	x		

2.daļa:

Jautājumi	Nē	Būtisks pamatojums
<i>Klimata pārmaiņu mazināšana:</i> Vai sagaidāms, ka pasākuma rezultātā būtiski pieaugs SEG emisijas?	x	-
<i>Pielāgošanās klimata pārmaiņām:</i> Vai sagaidāms, ka pasākuma rezultātā pieaugs pašreizējā un nākotnes klimata nelabvēlīgā ietekme uz pašu pasākumu vai uz cilvēkiem, dabu vai aktīviem?		<p>Valsts nozīmes ūdensnoteku uzlabošanas pasākumi neizraisīs negatīvu ietekmi uz pašreizējā klimata un gaidāmā nākotnes klimata radītajām negatīvajām ietekmēm uz pašu pasākumu, cilvēkiem, dabu vai aktīviem (t.sk. infrastruktūru), kā arī neradīs negatīvu ietekmi uz pielāgošanās klimata pārmaiņām mērķu sasniegšanu, jo esošo valsts nozīmes ūdensnoteku uzlabošanas pasākumos paredzēts ņemt vērā klimata pārmaiņu radītos potenciālos riskus, kā arī novērst to ietekmi.</p> <p>Paredzams, ka pasākums nekaitēs pielāgošanās klimata pārmaiņām šādu iemeslu dēļ:</p> <ul style="list-style-type: none"> — Latvijā klimata pārmaiņas rada augstākus plūdu un krastu erozijas draudus, kas prasa pielāgošanās pasākumus – risku mazināšanai kritiskajā infrastruktūrā; - investīcijas plūdu risku mazināšanas infrastruktūrā savukārt iederas 035. intervences jomā “Pielāgošanās klimata pārmaiņu pasākumiem, ar klimatu saistītu risku novēršana vai pārvaldība: plūdi un zemes nogrūvumi (tostarp izpratnes veidošana, civilās aizsardzības un katastrofu pārvaldības sistēmas un infrastruktūras)”. <p>Esošo valsts nozīmes ūdensnoteku uzlabošanas rezultātā attiecīgajos posmos ūdens novadīšanas infrastruktūra kļūs klimatnoturīgāka, jo tiks izmantotas tehnoloģijas, kas novērš intensīvu nokrišņu radīto bojājumu, upju un notekgrāvju radītos bojājumus un izskalojumus.</p>

		Ņemot vērā klimata pārmaiņu projekcijas un plūdu riskus, īstenojot valsts nozīmes ūdensnoteku uzlabošanas darbus, tiks veicināta zaļās infrastruktūras elementu izmantošana - sīklīkumainības saglabāšana, kā arī sadzīves atkritumu un pielūzņojuma izvākšana un biotopu aizsardzība.
<p><i>Ūdens un jūras resursu ilgtspējīga izmantošana un aizsardzība:</i> Vai sagaidāms, ka pasākums radīs kaitējumu:</p> <p>(i) ūdens objektu labam stāvoklim vai labam ekoloģiskajam potenciālam, ieskaitot virszemes ūdeņus un gruntsūdeņus; vai</p> <p>(ii) labam jūras ūdeņu vides stāvoklim?</p>		<p>Pasākumam nav būtiskas ietekmes, jo:</p> <ul style="list-style-type: none"> - tiek plānota jau dabā eksistējošu valsts nozīmes ūdensnoteku stāvokļa kvalitātes uzlabošana; - atjaunojot valsts nozīmes ūdensnotekas, tiks uzlabotas nokrišņu ūdens novadīšanas spējas, nepieciešamības gadījumā novēršot piesārņojuma nokļūšanu virszemes ūdeņos. <p>Tiks īstenoti vides aizsardzībai vajadzīgie ietekmes mazināšanas pasākumi. Atjaunojot valsts nozīmes ūdensnotekas tiks mazināti applūšanas riski spēcīgu lietusgāžu gadījumā. ANM ietvaros netiek plānota jaunu valsts nozīmes ūdensnoteku izbūve, bet gan plānota jau eksistējošu valsts nozīmes ūdensnoteku kvalitātes uzlabošana. Nav paredzams, ka pasākums kaitēs ūdens un jūras resursu ilgtspējīgai izmantošanai un aizsardzībai. Pasākuma mērķis ir uzlabot plūdu risku mazināšanas infrastruktūru, jo īpaši:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ieguldījumi ilgtspējīgākās un efektīvākās pretplūdu būvēs mazinās potenciālo kaitējumu videi un iedzīvotāju drošībai, labklājībai un veselībai; - mazinās piesārņojošo vielu noplūdi virszemes ūdeņos un gruntsūdeņos; - plānotajiem pasākumiem tiks veikts ietekmes uz vidi novērtējums normatīvos aktos noteiktā apjomā .
<p><i>Aprite ekonomika, ieskaitot atkritumu novēršanu un pārstrādi:</i> Vai sagaidāms, ka pasākuma rezultātā:</p> <p>(i) būtiski pieaugs atkritumu radīšana, sadedzināšana vai izvākšana, izņemot nepārstrādājamu bīstamu atkritumu sadedzināšana; vai</p> <p>(ii) jebkādu dabas resursu⁴ tiešā vai netiešā izmantošana kļūs neefektīvāka jebkādā no to dzīves cikla posmiem, kas netiek mazināts ar atbilstošiem pasākumiem⁵; vai</p>	x	-

⁴ Natural resources comprise energy, materials, metals, water, biomass, air and land.

⁵ For instance, inefficiencies can be minimised by significantly increasing the durability, reparability, upgradability and reusability of products or by significantly reducing resources through the design and choice of materials, facilitating repurposing, disassembly and deconstruction, in particular to reduce the use of building materials and promote the reuse of building materials. Additionally, transitioning to ‘product-as-a-service business models and circular value chains with the aim of keeping products, components and materials at their highest utility and value for as long as possible. This also comprises a significant reduction in the content of hazardous substance in materials and products, including by replacing them with safer alternatives. This further includes significantly reducing food waste in the production, processing, manufacturing or distribution of food.

(iii) tiks radīts nozīmīgs un ilgtermiņa kaitējums videi aprītes ekonomikas kontekstā ⁶ ?		
<i>Piesārņojuma novēršana un kontrole attiecībā uz gaisu, ūdeni un zemi (land):</i> Vai sagaidāms, ka pasākuma rezultātā ievērojami pieaugs piesārņojošo vielu ⁷ emisijas gaisā, ūdenī un zemē (land)?		Paredzams, ka pasākums neradīs ievērojamu piesārņojošo vielu emisiju pieaugumu gaisā, ūdenī vai zemē, mazinot piesārņojošo vielu nokļūšanu virszemes ūdeņos. Tiks ievēroti visi atbilstošie vides aizsardzības normatīvi, tiks vērtēts, lai būvniecībā izmantotie materiāli un tehnika atrastos pēc iespējas tuvāk būvobjektam. Pasākuma ietvaros tiek plānots atbalstīt teritorijas labiekārtošanas darbus, tostarp apzaļumošanu, tādējādi nodrošinot zaļu un ilgtspējīgas vides mērķu sasniegšanu.
<i>Biodaudzveidības un ekosistēmu aizsardzība un atjaunošana:</i> Vai sagaidāms, ka pasākums: (i) radīs ievērojamu kaitējumu ekosistēmu labam stāvoklim ⁸ un noturībai; vai (ii) radīs kaitējumu dzīvotņu un sugu, t.sk., ES nozīmes, aizsardzības stāvoklim?		Pasākumam nebūs kaitīgas ietekmes uz bioloģisko daudzveidību un ekosistēmām, jo: - prioritāri tiks īstenoti “zaļās infrastruktūras” risinājumi, vai arī kombinētās infrastruktūras izbūve, kas papildināta ar dabā balstītu risinājumu elementiem; - jebkurš sugu traucējums vai negatīva ietekme uz dzīvotnēm ārpus šīm vietām gan būvniecības, gan ekspluatācijas posmā tiks novērsta, veicot nepieciešamās profilakses un mazināšanas darbības; - plānotajiem pasākumiem tiks veikts ietekmes uz vidi novērtējums normatīvo aktu noteiktajā apjomā; - tas atbilst Dzīvotņu un putnu direktīvas prasībām; - pasākums mazinās negatīvo ietekmi uz bioloģisko daudzveidību.

Polderu aizsargdambji

1.daļa :

Lūgums norādīt, kuriem no zemāk minētajiem vides mērķiem nepieciešams būtisks pasākuma DNSH izvērtējums	Jā	Nē	Pamatojums, ja ir izvēlēta atbilde “Nē”
Klimata pārmaiņu mazināšana		x	Pasākuma atbalstītajai darbībai ir nenozīmīga paredzama ietekme šo vides mērķi, ņemot vērā ietekmi visā dzīves ciklā.
Pielāgošanās klimata pārmaiņām	x		
Ūdens un jūras resursu ilgtspējīga izmantošana un aizsardzība	x		
Aprītes ekonomika, ieskaitot atkritumu novēršanu un pārstrādi		x	Pasākums neradīs ievērojamu nepieciešamo resursu izmantošanas neefektivitāti un nepalielinās atkritumu rašanos.

⁶ Please refer to Recital 27 of the Taxonomy Regulation for more information on the circular economy objective.

⁷ Pollutant means a substance, vibration, heat, noise, light or other contaminant present in air, water or land which may be harmful to human health or the environment.

⁸ In line with Article 2(16) of the Taxonomy Regulation, “‘good condition’ means, in relation to an ecosystem, that the ecosystem is in good physical, chemical and biological condition or of a good physical, chemical and biological quality with self-reproduction or self-restoration capability, in which species composition, ecosystem structure and ecological functions are not impaired”.

Piesārņojuma novēršana un kontrole attiecībā uz gaisu, ūdeni un zemi (land)	x		
Biodaudzveidības un ekosistēmu aizsardzība un atjaunošana	x		

2.daļa:

Jautājumi	Nē	Būtisks pamatojums
<i>Klimata pārmaiņu mazināšana: Vai sagaidāms, ka pasākuma rezultātā būtiski pieaugs SEG emisijas?</i>	x	-
<i>Pielāgošanas klimata pārmaiņām: Vai sagaidāms, ka pasākuma rezultātā pieaugs pašreizējā un nākotnes klimata nelabvēlīgā ietekme uz pašu pasākumu vai uz cilvēkiem, dabu vai aktīviem?</i>		<p>Aizsargdambju uzlabošanas pasākumi neizraisīs negatīvu ietekmi uz pašreizējā klimata un gaidāmā nākotnes klimata radītajām negatīvajām ietekmēm uz pašu pasākumu, cilvēkiem, dabu vai aktīviem (t.sk. infrastruktūru), kā arī neradīs negatīvu ietekmi uz pielāgošanās klimata pārmaiņām mērķu sasniegšanu, jo esošo aizsargdambju uzlabošanas pasākumos paredzēts ņemt vērā klimata pārmaiņu radītos potenciālos riskus, kā arī novērst to ietekmi. Paredzams, ka pasākums nekaitēs pielāgošanās klimata pārmaiņām šādu iemeslu dēļ:</p> <ul style="list-style-type: none"> — Latvijā klimata pārmaiņas rada augstākus plūdu un krastu erozijas draudus, kas prasa pielāgošanās pasākumus – risku mazināšanai kritiskajā infrastruktūrā; - investīcijas plūdu risku mazināšanas infrastruktūrā savukārt iederas 035. intervences jomā “Pielāgošanās klimata pārmaiņu pasākumiem, ar klimatu saistītu risku novēršana vai pārvaldība: plūdi un zemes nogrūvumi (tostarp izpratnes veidošana, civilās aizsardzības un katastrofu pārvaldības sistēmas un infrastruktūras)” . <p>Esošo aizsargdambju uzlabošanas rezultātā attiecīgajos posmos esošā infrastruktūra kļūs klimatnoturīgāka, jo tiks izmantotas tehnoloģijas, kas novērš intensīvu nokrišņu radīto bojājumus un izskalojumus. Ņemot vērā klimata pārmaiņu projekcijas un plūdu riskus, īstenojot aizsargdambju uzlabošanas darbus, tiks veicināta zaļās infrastruktūras elementu izmantošana – putnu vērošanas platformas, kā arī Vides pieejamība un biotopu aizsardzība.</p>
<i>Ūdens un jūras resursu ilgtspējīga izmantošana un aizsardzība: Vai sagaidāms, ka pasākums radīs kaitējumu:</i> (iii) ūdens objektu labam stāvoklim vai labam ekoloģiskajam potenciālam, ieskaitot virszemes ūdeņus un gruntsūdeņus; vai (iv) labam jūras ūdeņu vides stāvoklim?		<p>Pasākumam nav būtiskas ietekmes, jo:</p> <ul style="list-style-type: none"> - tiek plānota jau dabā eksistējošu aizsargdambju stāvokļa kvalitātes uzlabošana; - atjaunojot aizsargdambjus, tiks mazināti plūdu risku draudi. <p>Tiks īstenoti vides aizsardzībai vajadzīgie ietekmes mazināšanas pasākumi. Atjaunojot aizsargdambjus tiks mazināti applūšanas riski spēcīgu lietusgāzu gadījumā un jūras uzplūdu gadījumā. ANM ietvaros netiek plānota jaunu aizsargdambju izbūve, bet gan plānota jau eksistējošu aizsargdambju kvalitātes uzlabošana.</p> <p>Nav paredzams, ka pasākums kaitēs ūdens un jūras resursu ilgtspējīgai izmantošanai un aizsardzībai. Pasākuma mērķis ir uzlabot plūdu risku mazināšanas infrastruktūru, jo īpaši:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ieguldījumi ilgtspējīgākās un efektīvākās pretplūdu būvniecības mērķos, kas mazinās potenciālo kaitējumu videi un iedzīvotāju drošībai, labklājībai un veselībai; - mazinās piesārņojošo vielu noplūdi virszemes ūdeņos un gruntsūdeņos; - plānotajiem pasākumiem tiks veikts ietekmes uz vidi novērtējums normatīvos aktos noteiktā apjomā .

<p><i>Aprites ekonomika, ieskaitot atkritumu novēršanu un pārstrādi: Vai sagaidāms, ka pasākuma rezultātā:</i></p> <p>(iv) būtiski pieaugs atkritumu radīšana, sadedzināšana vai aizvākšana, izņemot nepārstrādājamu bīstamu atkritumu sadedzināšana; vai</p> <p>(v) jebkādu dabas resursu⁹ tiešā vai netiešā izmantošana kļūs neefektīvāka jebkādā no to dzīves cikla posmiem, kas netiek mazināts ar atbilstošiem pasākumiem¹⁰; vai</p> <p>(vi) tiks radīts nozīmīgs un ilgtermiņa kaitējums videi aprites ekonomikas kontekstā¹¹?</p>	<p>x</p>	<p>-</p>
<p><i>Piesārņojuma novēršana un kontrole attiecībā uz gaisu, ūdeni un zemi (land): Vai sagaidāms, ka pasākuma rezultātā ievērojami pieaugs piesārņojošo vielu¹² emisijas gaisā, ūdenī un zemē (land)?</i></p>		<p>Paredzams, ka pasākums neradīs ievērojamu piesārņojošo vielu emisiju pieaugumu gaisā, ūdenī vai zemē, mazinot piesārņojošo vielu nokļūšanu virszemes ūdeņos.</p> <p>Tiks ievēroti visi atbilstošie vides aizsardzības normatīvi, tiks vērtēts, lai būvniecībā izmantotie materiāli un tehnika atrastos pēc iespējas tuvāk būvobjektam.</p> <p>Pasākuma ietvaros tiek plānots atbalstīt teritorijas labiekārtošanas darbus, tostarp apzaļumošanu, tādējādi nodrošinot zaļu un ilgtspējīgas vides mērķu sasniegšanu.</p>
<p><i>Biodaudzveidības un ekosistēmu aizsardzība un atjaunošana: Vai sagaidāms, ka pasākums:</i></p>		<p>Pasākumam nebūs kaitīgas ietekmes uz bioloģisko daudzveidību un ekosistēmām, jo:</p> <ul style="list-style-type: none"> - prioritāri tiks īstenoti “zaļās infrastruktūras” risinājumi, vai arī kombinētās infrastruktūras izbūve, kas papildināta ar dabā balstītu risinājumu elementiem; - jebkurš sugu traucējums vai negatīva ietekme uz dzīvotnēm ārpus šīm vietām gan būvniecības, gan ekspluatācijas posmā tiks novērsta, veicot nepieciešamās profilakses un mazināšanas darbības;

⁹ Natural resources comprise energy, materials, metals, water, biomass, air and land.

¹⁰ For instance, inefficiencies can be minimised by significantly increasing the durability, reparability, upgradability and reusability of products or by significantly reducing resources through the design and choice of materials, facilitating repurposing, disassembly and deconstruction, in particular to reduce the use of building materials and promote the reuse of building materials. Additionally, transitioning to ‘product-as-a-service business models and circular value chains with the aim of keeping products, components and materials at their highest utility and value for as long as possible. This also comprises a significant reduction in the content of hazardous substance in materials and products, including by replacing them with safer alternatives. This further includes significantly reducing food waste in the production, processing, manufacturing or distribution of food.

¹¹ Please refer to Recital 27 of the Taxonomy Regulation for more information on the circular economy objective.

¹² Pollutant means a substance, vibration, heat, noise, light or other contaminant present in air, water or land which may be harmful to human health or the environment.

(iii)	radīs ievērojamu kaitējumu ekosistēmu labam stāvoklim ¹³ un noturībai; vai		- plānotajiem pasākumiem tiks veikts ietekmes uz vidi novērtējums normatīvo aktu noteiktajā apjomā;
(iv)	radīs kaitējumu dzīvotņu un sugu, t.sk., ES nozīmes, aizsardzības stāvoklim?		- tas atbilst Dzīvotņu un putnu direktīvas prasībām;
			- pasākums mazinās negatīvo ietekmi uz bioloģisko daudzveidību.

Poldera sūkņu stacijas

1.daļa :

Lūgums norādīt, kuriem no zemāk minētajiem vides mērķiem nepieciešams būtisks pasākuma DNSH izvērtējums	Jā	Nē	Pamatojums, ja ir izvēlēta atbilde "Nē"
Klimata pārmaiņu mazināšana		x	Pasākuma atbalstītajai darbībai ir nenozīmīga paredzama ietekme šo vides mērķi, ņemot vērā ietekmi visā dzīves ciklā.
Pielāgošanās klimata pārmaiņām	x		
Ūdens un jūras resursu ilgtspējīga izmantošana un aizsardzība	x		
Aprites ekonomika, ieskaitot atkritumu novēršanu un pārstrādi		x	Pasākums neradīs ievērojamu nepieciešamo resursu izmantošanas neefektivitāti un nepalielinās atkritumu rašanos.
Piesārņojuma novēršana un kontrole attiecībā uz gaisu, ūdeni un zemi (land)	x		
Biodaudzveidības un ekosistēmu aizsardzība un atjaunošana	x		

2.daļa:

Jautājumi	Nē	Būtisks pamatojums
<i>Klimata pārmaiņu mazināšana: Vai sagaidāms, ka pasākuma rezultātā būtiski pieaugs SEG emisijas?</i>	x	-
<i>Pielāgošanās klimata pārmaiņām: Vai sagaidāms, ka pasākuma rezultātā pieaugs pašreizējā un nākotnes klimata nelabvēlīgā</i>		Aizsargdambju uzlabošanas pasākumi neizraisīs negatīvu ietekmi uz pašreizējā klimata un gaidāmā nākotnes klimata radītajām negatīvajām ietekmēm uz pašu pasākumu, cilvēkiem, dabu vai aktīviem (t.sk. infrastruktūru), kā arī neradīs negatīvu ietekmi uz pielāgošanās klimata pārmaiņām mērķu sasniegšanu, jo esošo valsts nozīmes

¹³ In line with Article 2(16) of the Taxonomy Regulation, “‘good condition’ means, in relation to an ecosystem, that the ecosystem is in good physical, chemical and biological condition or of a good physical, chemical and biological quality with self-reproduction or self-restoration capability, in which species composition, ecosystem structure and ecological functions are not impaired”.

<p>ietekme uz pašu pasākumu vai uz cilvēkiem, dabu vai aktīviem?</p>		<p>ūdensnoteku uzlabošanas pasākumos paredzēts ņemt vērā klimata pārmaiņu radītos potenciālos riskus, kā arī novērst to ietekmi. Paredzams, ka pasākums nekaitēs pielāgošanās klimata pārmaiņām šādu iemeslu dēļ: — Latvijā klimata pārmaiņas rada augstākus plūdu un krastu erozijas draudus, kas prasa pielāgošanās pasākumus – risku mazināšanai kritiskajā infrastruktūrā; - investīcijas plūdu risku mazināšanas infrastruktūrā savukārt iederas 035. intervences jomā “Pielāgošanās klimata pārmaiņu pasākumiem, ar klimatu saistītu risku novēršana vai pārvaldība: plūdi un zemes nogrūvumi (tostarp izpratnes veidošana, civilās aizsardzības un katastrofu pārvaldības sistēmas un infrastruktūras)” . Esošo aizsargdambju uzlabošanas rezultātā attiecīgajos posmos esošā infrastruktūra kļūs klimatnoturīgāka, jo tiks izmantotas tehnoloģijas, kas novērš intensīvu nokrišņu radīto bojājumus un izskalojumus. Ņemot vērā klimata pārmaiņu projekcijas un plūdu riskus, īstenojot aizsargdambju uzlabošanas darbus, tiks veicināta zaļās infrastruktūras elementu izmantošana – putnu vērošanas platformas, kā arī Vides pieejamība un biotopu aizsardzība.</p>
<p><i>Ūdens un jūras resursu ilgtspējīga izmantošana un aizsardzība:</i> Vai sagaidāms, ka pasākums radīs kaitējumu:</p> <p>(v) ūdens objektu labam stāvoklim vai labam ekoloģiskajam potenciālam, ieskaitot virszemes ūdeņus un gruntsūdeņus; vai</p> <p>(vi) labam jūras ūdeņu vides stāvoklim?</p>		<p>Pasākumam nav būtiskas ietekmes, jo:</p> <ul style="list-style-type: none"> - tiek plānota jau dabā eksistējošu aizsargdambju stāvokļa kvalitātes uzlabošana; - atjaunojot aizsargdambjus, tiks mazināti plūdu risku draudi. <p>Tiks īstenoti vides aizsardzībai vajadzīgie ietekmes mazināšanas pasākumi. Atjaunojot aizsargdambjus tiks mazināti applūšanas riski spēcīgu lietusgāžu gadījumā un jūras uzplūdu gadījumā. ANM ietvaros netiek plānota jaunu aizsargdambju izbūve, bet gan plānota jau eksistējošu aizsargdambju kvalitātes uzlabošana. Nav paredzams, ka pasākums kaitēs ūdens un jūras resursu ilgtspējīgai izmantošanai un aizsardzībai. Pasākuma mērķis ir uzlabot plūdu risku mazināšanas infrastruktūru, jo īpaši:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ieguldījumi ilgtspējīgākās un efektīvākās pretplūdu būvēs mazinās potenciālo kaitējumu videi un iedzīvotāju drošībai, labklājībai un veselībai; - mazinās piesārņojošo vielu noplūdi virszemes ūdeņos un gruntsūdeņos; - plānotajiem pasākumiem tiks veikts ietekmes uz vidi novērtējums normatīvos aktos noteiktā apjomā .
<p><i>Aprite ekonomika, ieskaitot atkritumu novēršanu un pārstrādi:</i> Vai sagaidāms, ka pasākuma rezultātā:</p> <p>(vii) būtiski pieaugs atkritumu radīšana, sadedzināšana vai aizvākšana, izņemot nepārstrādājamu bīstamu atkritumu sadedzināšana; vai</p> <p>(viii) jebkādu dabas resursu¹⁴ tiešā vai netiešā izmantošana kļūs</p>	<p>x</p>	<p>-</p>

¹⁴ Natural resources comprise energy, materials, metals, water, biomass, air and land.

<p>(ix) neefektīvāka jebkāda no to dzīves cikla posmiem, kas netiek mazināts ar atbilstošiem pasākumiem¹⁵; vai tiks radīts nozīmīgs un ilgtermiņa kaitējums videi aprītes ekonomikas kontekstā¹⁶?</p>		
<p><i>Piesārņojuma novēršana un kontrole attiecībā uz gaisu, ūdeni un zemi (land):</i> Vai sagaidāms, ka pasākuma rezultātā ievērojami pieaugs piesārņojošo vielu¹⁷ emisijas gaisā, ūdenī un zemē (land)?</p>		<p>Paredzams, ka pasākums neradīs ievērojamu piesārņojošo vielu emisiju pieaugumu gaisā, ūdenī vai zemē, mazinot piesārņojošo vielu nokļūšanu virszemes ūdeņos. Tiks ievēroti visi atbilstošie vides aizsardzības normatīvi, tiks vērtēts, lai būvniecībā izmantotie materiāli un tehnika atrastos pēc iespējas tuvāk būvobjektam. Pasākuma ietvaros tiek plānots atbalstīt teritorijas labiekārtošanas darbus, tostarp apzaļumošanu, tādējādi nodrošinot zaļu un ilgtspējīgas vides mērķu sasniegšanu.</p>
<p><i>Biodaudzveidības un ekosistēmu aizsardzība un atjaunošana:</i> Vai sagaidāms, ka pasākums:</p> <p>(v) radīs ievērojamu kaitējumu ekosistēmu labam stāvoklim¹⁸ un noturībai; vai</p> <p>(vi) radīs kaitējumu dzīvotņu un sugu, t.sk., ES nozīmes, aizsardzības stāvoklim?</p>		<p>Pasākumam nebūs kaitīgas ietekmes uz bioloģisko daudzveidību un ekosistēmām, jo:</p> <ul style="list-style-type: none"> - prioritāri tiks īstenoti “zaļās infrastruktūras” risinājumi, vai arī kombinētās infrastruktūras izbūve, kas papildināta ar dabā balstītu risinājumu elementiem; - jebkurš sugu traucējums vai negatīva ietekme uz dzīvotnēm ārpus šīm vietām gan būvniecības, gan ekspluatācijas posmā tiks novērsta, veicot nepieciešamās profilakses un mazināšanas darbības; - plānotajiem pasākumiem tiks veikts ietekmes uz vidi novērtējums normatīvo aktu noteiktajā apjomā; - tas atbilst Dzīvotņu un putnu direktīvas prasībām; - pasākums mazinās negatīvo ietekmi uz bioloģisko daudzveidību.

¹⁵ For instance, inefficiencies can be minimised by significantly increasing the durability, reparability, upgradability and reusability of products or by significantly reducing resources through the design and choice of materials, facilitating repurposing, disassembly and deconstruction, in particular to reduce the use of building materials and promote the reuse of building materials. Additionally, transitioning to ‘product-as-a-service business models and circular value chains with the aim of keeping products, components and materials at their highest utility and value for as long as possible. This also comprises a significant reduction in the content of hazardous substance in materials and products, including by replacing them with safer alternatives. This further includes significantly reducing food waste in the production, processing, manufacturing or distribution of food.

¹⁶ Please refer to Recital 27 of the Taxonomy Regulation for more information on the circular economy objective.

¹⁷ Pollutant means a substance, vibration, heat, noise, light or other contaminant present in air, water or land which may be harmful to human health or the environment.

¹⁸ In line with Article 2(16) of the Taxonomy Regulation, “‘good condition’ means, in relation to an ecosystem, that the ecosystem is in good physical, chemical and biological condition or of a good physical, chemical and biological quality with self-reproduction or self-restoration capability, in which species composition, ecosystem structure and ecological functions are not impaired”.

KOMPONENTE NR.7: REPOWER

Reforma 7.1.1.r. Enerģētikas sektora transformācija

7.1.1.1.i.: Elektroenerģijas pārvades sistēmas sinhronizācija

Novērtējuma 1. daļa

<i>Norādiet, kuri no turpmāk minētajiem vides mērķiem prasa padziļinātu pasākuma novērtējumu no NBK viedokļa</i>	JĀ	NĒ	Pamatojums, ja novērtējums ir "NĒ"
Klimata pārmaiņu mazināšana		X	Ietekme uz siltumnīcefekta gāzu (SEG) emisijām <ul style="list-style-type: none"> • Pasākums 100 % atbalsta klimata pārmaiņu mērķi (028 - Atjaunojamie energoresursi: vējš, 029 - Atjaunojamie energoresursi: saule) un tādējādi tiek uzskatīts par atbilstīgu NBK attiecībā uz attiecīgo mērķi: mazināt SEG emisijas, veicinot plašāku pāreju uz atjaunojamiem energoresursiem; • SEG emisiju bilancē enerģētika veido 37 % īpatsvaru no kopējā Latvijas SEG emisiju apjoma (neieskaitot ZIZIMM) un 25% īpatsvaru ne-ETS SEG emisiju apjomā 2018. gadā¹⁹. • <u>Pasākums neradīs ievērojamas SEG emisijas, ņemot vērā, ka plānota elektroenerģiju uzkrājošo vienību ("bateriju") iegāde un uzstādīšana.</u> Sasaiste ar Latvijas klimatneitralitātes mērķa sasniegšanu <ul style="list-style-type: none"> • Pasākumam ir ietekme uz Latvijas klimatneitralitātes mērķa sasniegšanu 2050.gadā un starpmērķu sasniegšanu 2030.gadā, veicinot pakāpenisku visu tautsaimniecības sektoru dekarbonizācija. To ir iespējams panākt, mainot enerģijas patēriņa paradumus un izvēloties efektīvākus risinājumus, kā arī fosilo energoresursu patēriņu aizstājot ar enerģiju, kas ražota no atjaunojamiem energoresursiem. Šos abus virzienus apvieno no AER ražotas elektroenerģijas īpatsvara paaugstināšana enerģijas gala patēriņā jeb dekarbonizēta elektrifikācija. • Dekarbonizētas elektrifikācijas reforma paredz mērķtiecīgu ilgtspējīgi saražotas elektroenerģijas pieaugumu un patēriņa veicināšanu izmaksu ziņā visefektīvākajos veidos. Lai to īstenotu, ir nepieciešama vienlaicīga elektroenerģijas pārvades un sadales infrastruktūras pielāgošana, jaunu un inovatīvu tehnoloģiju izmantošana, un patēriņa viedizācija. Latvijā šīs nepagūtās

¹⁹ Nacionālā SEG emisiju inventarizācijas kopsavilkums par 2018. gadu <https://videscentrs.lv/gmc.lv/lapas/zinojums-par-klimatu>

			<p>iespējas joprojām ir plašas un to efektīvai izmantošanai nepieciešama pārdomāta rīcība visos būtiskākajos elektroenerģijas sektora aspektos.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Elektrosistēmas pielāgošana nākotnes vajadzībām. Lai efektīvi savienotu mainīgās AER ražošanas jaudas ar nākotnes elektroenerģijas patēriņa struktūru, ir nepieciešams stiprināt pārvades infrastruktūru kopumā, stiprinot lokālo infrastruktūru, drošumu un kvalitāti, un izveidojot atbilstošas automatizētas tīkla vadības sistēmas. Līdz ar to ir nepieciešamas laicīgas investīcijas infrastruktūrā un tās pārvaldībā. <p>Sasaiste ar Nacionālajā enerģētikas un klimata plāna 2021-2030.gadam ietvertu mērķu sasniegšanu</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pasākuma īstenošanai ir tieša ietekme uz Nacionālajā enerģētikas un klimata plānā 2021.-2030.gadam ietvertu AER un enerģētiskās drošības mērķu sasniegšanu. • Ar pasākumu īstenošanu tiks veicināta šādu NEKP ietvertu mērķu sasniegšana: <ul style="list-style-type: none"> ✓ veicināt saules enerģijas izmantošanu elektroenerģijas ražošanā; ✓ nodrošināt enerģētisko drošību un enerģētiskās atkarības mazināšanu, nodrošināt pilnīgu enerģijas tirgus integrāciju. 	
<p>Pielāgošanas klimata pārmaiņām</p>		<p>X</p>	<p>Plānotās investīcijas neradīs negatīvu ietekmi uz pašreizējā klimata un gaidāmā nākotnes (klimata radītā infrastruktūru), kā arī neradīs negatīvu ietekmi uz pielāgošanās klimata pārmaiņām mērķu sasniegšanu, j paredzēts ņemt vērā klimata pārmaiņu radītos potenciālos riskus, kā arī novērst to ietekmi.</p> <p>Klimata pārmaiņu izpausmes, kas ietekmē paredzētās aktivitātes jomu</p> <p>Latvijā elektroenerģijas infrastruktūras būvniecības un uzturēšanas plānošanai ir būtiskas vairākas klimata pārmaiņu izpausmes, kas ietekmē paredzētās aktivitātes jomu:</p> <ul style="list-style-type: none"> • gada vidējās gaisa temperatūras paaugstināšanās, karstuma viļņu biežuma un ilguma pieaugums, maksimālās vērtības paaugstināšanās; • sala dienu un dienu skaita bez atkušņa samazināšanās; • nokrišņu daudzuma palielināšanās un maksimālā vienas diennakts nokrišņu daudzuma palielināšanās, diennakšu nokrišņu daudzuma palielināšanās, virs normas strauju sniega nokrišņu palielināšanās; • vidējā jūras ūdens līmeņa celšanās ilgtermiņā un krasta erozija attīstība, kā arī gruntsūdeņu līmeņa režīma izmaiņas. <p>Klimata pārmaiņas ietekmē visus būvniecības un infrastruktūras objektus, t.sk., elektroenerģijas pārvades infrastruktūru, kā arī radītiem ekstrēmamiem laika apstākļiem (vētras, plūdi, liela apjoma nokrišņi, karstuma viļņi).</p> <p>Risku novērtējumos konstatētie klimata pārmaiņu radītie riski un to iespējamās sekas:</p>	<p>klimata radītā infrastruktūru), kā arī neradīs negatīvu ietekmi uz pielāgošanās klimata pārmaiņām mērķu sasniegšanu, j paredzēts ņemt vērā klimata pārmaiņu radītos potenciālos riskus, kā arī novērst to ietekmi.</p> <p>klimata pārmaiņu izpausmes, kas ietekmē paredzētās aktivitātes jomu</p> <p>vairākas klimata pārmaiņu izpausmes, kas ietekmē paredzētās aktivitātes jomu:</p> <p>elektroenerģijas pārvades infrastruktūru, kā arī radītiem ekstrēmamiem laika apstākļiem (vētras, plūdi, liela apjoma nokrišņi, karstuma viļņi).</p>

Risks	Iespējamās sekas
Uzplūdu radīto bojājumu pieaugums būvēm jūras piekrastē un upju grīvas pilsētās	Bojājumi būvēm jūras piekrastē (krasta erozijas un applūšanas dēļ); bojājumi būvēm upju grīvās.
Nokrišņu plūdu radīto bojājumu pieaugums būvēm	Bojājumi būvēm pilsētās ar kanalizācijas kapacitātes nepietiekamību, bojājumi būvēm ūdensteču un ūdenstilpju plūdu teritorijās.
Būvju pamatu un grunts bojājumi gruntsūdeņu līmeņa svārstību dēļ	Apdraudējums būvju un to pamatu konstrukciju noturībai un stabilitātei, ilgtermiņā rada arī mikroplaisas un palielina mitruma iespēšanos konstrukcijās.
Lietusgāžu plūdu radīto bojājumu pieaugums ceļiem (kopā ar ceļu sasaluma perioda samazināšanos)	Bojājumi ceļiem pilsētās ar kanalizācijas kapacitātes nepietiekamību, tuneļu applūšana; bojājumi ceļiem ārpus pilsētām (galvenokārt grants ceļu iegrimšana vai aizskalošana, uzbērumu nestabilitāte, nogrūvumu veidošanās); ceļu atjaunošanas un tīrīšanas nepieciešamība; vides piesārņojums; drošības un komforta samazināšanās; ceļu slēgšana.
Iekštelpu pārkaršana un elektroenerģijas pieprasījuma pieaugums vasarā	Pieprasījuma palielināšanās pēc iekštelpu dzesēšanas; telpu dzesēšanas un ventilācijas investīciju instalēšanas; cilvēku labsajūtas un veselības pasliktināšanās; darba produktivitātes samazināšanās; ārkārtas gadījumu izmaksu paaugstināšanās; investīciju pieaugums sabiedrībai; elektroenerģijas patēriņa un izmaksu pieaugums vasarā.
Elektropārvades un sadales tīklu bojājumu maksimālo vēja brāzmu pieauguma dēļ atsevišķos Latvijas reģionos	Enerģijas tīklu bojājumi; energopiegādes traucējumi; labklājības un ekonomiskie zaudējumi.

			<table border="1"> <tr> <td>Elektropārvades un sadales tīklu bojājumi lietusgāžu un plūdu dēļ</td> <td>Energijas tīklu bojājumi; energopiegādes traucējumi; labklājības un ekonomiskie zaudējumi.</td> </tr> <tr> <td>Draudi krasta pārvadiem jūras līmeņa celšanās/augstu plūdmaiņu/vētru dēļ</td> <td>Bojājumi TEC; kravu un pasažieru pārvadājumu ostās efektivitātes samazināšanās; energopiegādes traucējumi.</td> </tr> </table>	Elektropārvades un sadales tīklu bojājumi lietusgāžu un plūdu dēļ	Energijas tīklu bojājumi; energopiegādes traucējumi; labklājības un ekonomiskie zaudējumi.	Draudi krasta pārvadiem jūras līmeņa celšanās/augstu plūdmaiņu/vētru dēļ	Bojājumi TEC; kravu un pasažieru pārvadājumu ostās efektivitātes samazināšanās; energopiegādes traucējumi.
Elektropārvades un sadales tīklu bojājumi lietusgāžu un plūdu dēļ	Energijas tīklu bojājumi; energopiegādes traucējumi; labklājības un ekonomiskie zaudējumi.						
Draudi krasta pārvadiem jūras līmeņa celšanās/augstu plūdmaiņu/vētru dēļ	Bojājumi TEC; kravu un pasažieru pārvadājumu ostās efektivitātes samazināšanās; energopiegādes traucējumi.						
Ūdens un jūras resursu ilgtspējīga izmantošana un aizsardzība		X	Plānotajām investīcijām nav paredzama ietekme uz vides mērķi vai paredzamā ietekme ir nebūtiska saistībā ar pasākuma tiešajām un primārajām netiešajām sekām visā tā dzīves ciklā, kas neietekmē ūdens resursu pārvaldību. Tādējādi pasākums tiek uzskatīts par atbilstīgu NBK attiecībā uz attiecīgo mērķi.				
Aprites ekonomika, tostarp atkritumu rašanās novēršana un pārstrāde		X	Plānotās investīcijas neparedz vai paredz nenozīmīgu ietekmi uz šo vides aspektu.				
Piesārņojuma novēršana un to kontrole gaisā, ūdenī vai zemē		X	Plānotās investīcijas neparedz vai paredz nenozīmīgu ietekmi uz šo vides aspektu.				
Bioloģiskās daudzveidības un ekosistēmu aizsardzība un atjaunošana		X	Plānotajām investīcijām paredzamā ietekme uz bioloģiskās daudzveidības un ekosistēmu aizsardzību ir nebūtiska saistībā ar pasākuma tiešajām un primārajām netiešajām sekām visā tā dzīves ciklā, ņemot vērā tā būtību, un tādējādi tas tiek uzskatīts par atbilstīgu NBK attiecībā uz attiecīgo mērķi. Plānotās investīcijas neparedz tiešu ietekmi uz ES nozīmes sugām un biotopiem un to aizsardzības stāvokli. Taču kopumā samazinoties vides piesārņojumam un ierobežojot klimata pārmaiņas, ir iespējama netieša pozitīva ietekme uz sugām un biotopiem, kā arī ekosistēmām.				

Ja atbilde ir “nē”, dalībvalstis tiek aicinātas sniegt īsu pamatojumu (kontrolsaraksta 1. daļā), kāpēc attiecībā uz šo vides mērķi nav vajadzīgs padziļināts NBK novērtējums, pamatojoties uz vienu no šādiem gadījumiem:

a. pasākumam nav paredzamas ietekmes uz vides mērķi vai paredzamā ietekme ir nebūtiska saistībā ar pasākuma tiešajām un primārajām netiešajām sekām visā tā dzīves ciklā, ņemot vērā tā būtību, un tādējādi tas tiek uzskatīts par atbilstīgu NBK attiecībā uz attiecīgo mērķi;

b. pasākums ir identificēts par tādu, kas ar koeficientu 100 % atbalsta klimata pārmaiņu mērķi vai vides mērķi, un tādējādi tiek uzskatīts par atbilstīgu NBK attiecībā uz attiecīgo mērķi;

c. pasākums saskaņā ar Taksonomijas regulu “būtiski sekmē” vides mērķa sasniegšanu un tādējādi tiek uzskatīts par atbilstīgu NBK attiecībā uz attiecīgo mērķi.

Ja atbilde ir “jā”, dalībvalstis tiek aicinātas pāriet uz kontrolsaraksta 2. daļu attiecībā uz attiecīgajiem vides mērķiem.

Novērtējuma 2. daļa

Jautājums	NĒ	Detalizēts izvērtējums
<p>Klimata pārmaiņu mazināšana. Vai paredzams, ka pasākums radīs ievērojamas SEG emisijas?</p>	<p>X</p>	<p>-</p>
<p>Pielāgošanās klimata pārmaiņām. Vai paredzams, ka pasākums izraisīs pašreizējā klimata un gaidāmā nākotnes klimata negatīvās ietekmes palielināšanos uz pašu pasākumu vai uz cilvēku, dabu vai aktīviem?</p>	<p>X</p>	
<p>Ilgspējīga ūdens un jūras resursu izmantošana un aizsardzība. Vai paredzams, ka pasākums kaitēs: (i) ūdensobjektu labam stāvoklim vai to labam ekoloģiskajam potenciālam, ieskaitot virszemes ūdeņus un gruntsūdeņus; vai (ii) jūras ūdeņu labam vides stāvoklim?</p>	<p>X</p>	<p>-</p>

<p>Pāreja uz aprites ekonomiku, ieskaitot atkritumu rašanās novēršanu un to reciklēšanu. Vai paredzams, ka pasākums: (i) būtiski palielinās atkritumu rašanos, incinerāciju vai apglabāšanu, izņemot nepārstrādājamu bīstamo atkritumu incinerāciju; vai (ii) dabas resursu tiešā vai netiešā izmantošanā jebkurā to aprites cikla posmā radīs būtisku neefektivitāti, kas netiek samazināta līdz minimumam ar atbilstošiem pasākumiem; vai (iii) radīs būtisku un ilgtermiņa kaitējumu videi attiecībā uz aprites ekonomiku?</p>	<p style="text-align: center;">X</p>	<p style="text-align: center;">-</p>
<p>Piesārņojuma novēršana un kontrole. Vai paredzams, ka pasākums ievērojami palielinās piesārņotāju emisijas gaisā, ūdenī vai zemē?</p>	<p style="text-align: center;">X</p>	<p style="text-align: center;">-</p>
<p>Bioloģiskās daudzveidības un ekosistēmu aizsardzība un atjaunošana. Vai paredzams, ka pasākums: (i) būtiski kaitēs ekosistēmu labam stāvoklim un noturībai; vai (ii) kaitēs dzīvotņu un sugu, tostarp Savienības nozīmes dzīvotņu un sugu, aizsardzības statusam?</p>	<p style="text-align: center;">X</p>	<p style="text-align: center;">-</p>

Reforma 7.1.1.r. Enerģētikas sektora transformēšana

7.1.1.2.i.: Elektroenerģijas pārvades un sadales tīklu modernizācija

Novērtējuma 1. daļa

<i>Norādiet, kuri no turpmāk minētajiem vides mērķiem prasa padziļinātu pasākuma novērtējumu no NBK viedokļa</i>	JĀ	NĒ	Pamatojums, ja novērtējums ir "NĒ"
Klimata pārmaiņu mazināšana		X	<p>Ietekme uz siltumnīcefekta gāzu (SEG) emisijām</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pasākums 100 % atbalsta klimata pārmaiņu mērķi (028 - Atjaunojamie energoresursi: vējš, 029 - Atjaunojamie energoresursi: saule) un tādējādi tiek uzskatīts par atbilstīgu NBK attiecībā uz attiecīgo mērķi: mazināt SEG emisijas, veicinot plašāku pāreju uz atjaunojamiem energoresursiem; • SEG emisiju bilancē enerģētika veido 37 % īpatsvaru no kopējā Latvijas SEG emisiju apjoma (neieskaitot ZIZIMM) un 25% īpatsvaru ne-ETS SEG emisiju apjomā 2018. gadā²⁰. • Pasākums neradīs ievērojamas SEG emisijas, ņemot vērā, ka ANM ietvaros plānota esošo elektroenerģijas pārvades un sadales tīklu modernizēšana. <p>Pasākuma sasaiste ar ANM plānā paredzētajām reformām</p> <ul style="list-style-type: none"> • Investīcijas elektroenerģijas pārvades un sadales sistēmas modernizēšanā ir cieši saistītas ar ANM plānā ietvertu reformu un investīciju virzienu "1.2. Energoefektivitātes uzlabošana", kas ietver pasākumu "1.2.1.5.i. Elektroenerģijas pārvades un sadales tīklu modernizācija". <p>Pasākuma sasaiste un papildināmība ar citiem finanšu avotiem</p> <ul style="list-style-type: none"> • Investīcijas enerģijas pārvades un sadales sistēmas modernizēšanā ir papildinošas rīcības attiecībā uz Modernizācijas fonda daudzgadu darbības programmas prioritāro virzienu "energoefektivitātes uzlabošanas un atjaunojamo energoresursu izmantošanas veicināšana komersantiem enerģijas sadales, pārvades un ražošanas procesos, tajā skaitā elektroenerģijas infrastruktūras modernizēšanai vai paplašināšanai un viedo tehnoloģiju un digitālo risinājumu ieviešanai, un ar to saistītie pasākumi, kas atbilst aprites ekonomikas principiem" (https://tapportals.mk.gov.lv/legal_acts/0e48e31d-c3f1-47a7-9e1d-d6bd8c2a3e24).

²⁰ Nacionālā SEG emisiju inventarizācijas kopsavilkums par 2018. gadu <https://videscentrs.lv/gmc.lv/lapas/zinojums-par-klimatu>

		<p>Sasaiste ar Latvijas klimatneitralitātes mērķa sasniegšanu</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pasākumam ir ietekme uz Latvijas klimatneitralitātes mērķa sasniegšanu 2050.gadā un starpmērķu sasniegšanu 2030.gadā, veicinot pakāpenisku visu tautsaimniecības sektoru dekarbonizācija. To ir iespējams panākt, mainot enerģijas patēriņa paradumus un izvēloties efektīvākus risinājumus, kā arī fosilo energoresursu patēriņu aizstājot ar enerģiju, kas ražota no atjaunojamiem energoresursiem. Šos abus virzienus apvieno no AER ražotas elektroenerģijas īpatsvara paaugstināšana enerģijas gala patēriņā jeb dekarbonizēta elektrifikācija. • Dekarbonizētas elektrifikācijas reforma paredz mērķtiecīgu ilgtspējīgi saražotas elektroenerģijas pieaugumu un patēriņa veicināšanu izmaksu ziņā visefektīvākajos veidos. Lai to īstenotu, ir nepieciešama vienlaicīga elektroenerģijas pārvades un sadales infrastruktūras pielāgošana, jaunu un inovatīvu tehnoloģiju izmantošana, un patēriņa viedizācija. Latvijā šīs nepagūtās iespējas joprojām ir plašas un to efektīvai izmantošanai nepieciešama pārdomāta rīcība visos būtiskākajos elektroenerģijas sektora aspektos. • Elektrosistēmas pielāgošana nākotnes vajadzībām. Lai efektīvi savienotu mainīgās AER ražošanas jaudas ar nākotnes elektroenerģijas patēriņa struktūru, ir nepieciešams stiprināt pārvades infrastruktūru kopumā, stiprinot lokālo infrastruktūru, drošumu un kvalitāti, un izveidojot atbilstošas automatizētas tīkla vadības sistēmas. Līdz ar to ir nepieciešamas laicīgas investīcijas infrastruktūrā un tās pārvaldībā. <p>Sasaiste ar Nacionālajā enerģētikas un klimata plāna 2021-2030.gadam ietvertu mērķu sasniegšanu</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pasākuma īstenošanai ir tieša ietekme uz Nacionālajā enerģētikas un klimata plānā 2021.-2030.gadam ietvertu AER un enerģētiskās drošības mērķu sasniegšanu. • Ar pasākumu īstenošanu tiks veicināta šādu NEKP ietvertu mērķu sasniegšana: <ul style="list-style-type: none"> ✓ veicināt saules enerģijas izmantošanu elektroenerģijas ražošanā; ✓ nodrošināt enerģētisko drošību un enerģētiskās atkarības mazināšanu, nodrošināt pilnīgu enerģijas tirgus integrāciju.
<p>Pielāgošanas klimata pārmaiņām</p>	<p>X</p>	<p>Plānotās investīcijas neradīs negatīvu ietekmi uz pašreizējā klimata un gaidāmā nākotnes (klimata radītā infrastruktūru), kā arī neradīs negatīvu ietekmi uz pielāgošanās klimata pārmaiņām mērķu sasniegšanu, j paredzēts ņemt vērā klimata pārmaiņu radītos potenciālos riskus, kā arī novērst to ietekmi.</p> <p>Klimata pārmaiņu izpausmes, kas ietekmē paredzētās aktivitātes jomu</p> <p>Latvijā elektroenerģijas pārvades un sadales tīklu infrastruktūras būvniecības un uzturēšanas plānošana</p>

		<ul style="list-style-type: none"> • gada vidējās gaisa temperatūras paaugstināšanās, karstuma viļņu biežuma un ilguma pieauguma maksimuma paaugstināšanās; • sala dienu un dienu skaita bez atkušņa samazināšanās; • nokrišņu daudzuma palielināšanās un maksimālā vienas diennakts nokrišņu daudzuma palielināšanās, diennakšu nokrišņu daudzuma palielināšanās, virs normas strauju sniega nokrišņu palielināšanās; • vidējā jūras ūdens līmeņa celšanās ilgtermiņā un krasta erozija attīstība, kā arī gruntsūdeņu līmeņa izmaiņas. <p>Klimata pārmaiņas ietekmē visus būvniecības un infrastruktūras objektus, t.sk., elektroenerģijas pārveidošanas stacijās, radītiem ekstrēmiem laika apstākļiem (vētras, plūdi, liela apjoma nokrišņi, karstuma viļņi)</p> <p>Risku novērtējumos konstatētie klimata pārmaiņu radītie riski un to iespējamās sekas:</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th data-bbox="1200 603 1458 635">Risks</th> <th data-bbox="1458 603 2074 635">Iespējamās sekas</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="1200 635 1458 794">Uzplūdu radīto bojājumu pieaugums būvēj jūras piekrastē un upju grīvas pilsētās</td> <td data-bbox="1458 635 2074 794">Bojājumi būvēj jūras piekrastē (krasta erozijas un applūšanas dēļ); bojājumi būvēj upju grīvās.</td> </tr> <tr> <td data-bbox="1200 794 1458 890">Nokrišņu plūdu radīto bojājumu pieaugums būvēj</td> <td data-bbox="1458 794 2074 890">Bojājumi būvēj pilsētās ar kanalizācijas kapacitātes nepietiekamību, bojājumi būvēj ūdensteču un ūdenstilpju plūdu teritorijās.</td> </tr> <tr> <td data-bbox="1200 890 1458 1042">Būvju pamatu un grunts bojājumu pieaugums gruntsūdeņu līmeņa svārstību dēļ</td> <td data-bbox="1458 890 2074 1042">Apdraudējums būvju un to pamatu konstrukciju noturībai un stabilitātei, ilgtermiņā rada arī mikroplaisas un palielina mitruma iespiešanos konstrukcijās.</td> </tr> <tr> <td data-bbox="1200 1042 1458 1264">Lietusgāzu plūdu radīto bojājumu pieaugums ceļiem (kopā ar ceļu sasaluma perioda samazināšanos)</td> <td data-bbox="1458 1042 2074 1264">Bojājumi ceļiem pilsētās ar kanalizācijas kapacitātes nepietiekamību, tuneļu applūšana; bojājumi ceļiem ārpus pilsētām (galvenokārt grants ceļu iegrimšana vai aizskalošana, uzbērumu nestabilitāte, nogrūvumu veidošanās); ceļu atjaunošanas un tīrīšanas nepieciešamība; vides piesārņojums; drošības un komforta samazināšanās; ceļu slēgšana.</td> </tr> </tbody> </table>	Risks	Iespējamās sekas	Uzplūdu radīto bojājumu pieaugums būvēj jūras piekrastē un upju grīvas pilsētās	Bojājumi būvēj jūras piekrastē (krasta erozijas un applūšanas dēļ); bojājumi būvēj upju grīvās.	Nokrišņu plūdu radīto bojājumu pieaugums būvēj	Bojājumi būvēj pilsētās ar kanalizācijas kapacitātes nepietiekamību, bojājumi būvēj ūdensteču un ūdenstilpju plūdu teritorijās.	Būvju pamatu un grunts bojājumu pieaugums gruntsūdeņu līmeņa svārstību dēļ	Apdraudējums būvju un to pamatu konstrukciju noturībai un stabilitātei, ilgtermiņā rada arī mikroplaisas un palielina mitruma iespiešanos konstrukcijās.	Lietusgāzu plūdu radīto bojājumu pieaugums ceļiem (kopā ar ceļu sasaluma perioda samazināšanos)	Bojājumi ceļiem pilsētās ar kanalizācijas kapacitātes nepietiekamību, tuneļu applūšana; bojājumi ceļiem ārpus pilsētām (galvenokārt grants ceļu iegrimšana vai aizskalošana, uzbērumu nestabilitāte, nogrūvumu veidošanās); ceļu atjaunošanas un tīrīšanas nepieciešamība; vides piesārņojums; drošības un komforta samazināšanās; ceļu slēgšana.	
Risks	Iespējamās sekas												
Uzplūdu radīto bojājumu pieaugums būvēj jūras piekrastē un upju grīvas pilsētās	Bojājumi būvēj jūras piekrastē (krasta erozijas un applūšanas dēļ); bojājumi būvēj upju grīvās.												
Nokrišņu plūdu radīto bojājumu pieaugums būvēj	Bojājumi būvēj pilsētās ar kanalizācijas kapacitātes nepietiekamību, bojājumi būvēj ūdensteču un ūdenstilpju plūdu teritorijās.												
Būvju pamatu un grunts bojājumu pieaugums gruntsūdeņu līmeņa svārstību dēļ	Apdraudējums būvju un to pamatu konstrukciju noturībai un stabilitātei, ilgtermiņā rada arī mikroplaisas un palielina mitruma iespiešanos konstrukcijās.												
Lietusgāzu plūdu radīto bojājumu pieaugums ceļiem (kopā ar ceļu sasaluma perioda samazināšanos)	Bojājumi ceļiem pilsētās ar kanalizācijas kapacitātes nepietiekamību, tuneļu applūšana; bojājumi ceļiem ārpus pilsētām (galvenokārt grants ceļu iegrimšana vai aizskalošana, uzbērumu nestabilitāte, nogrūvumu veidošanās); ceļu atjaunošanas un tīrīšanas nepieciešamība; vides piesārņojums; drošības un komforta samazināšanās; ceļu slēgšana.												

			<table border="1"> <tr> <td>Iekštelpu pārkaršana un elektroenerģijas pieprasījuma pieaugums vasarā</td> <td>Pieprasījuma palielināšanās pēc iekštelpu dzesēšanas; telpu dzesēšanas un ventilācijas investīciju instalēšanas; cilvēku labsajūtas un veselības pasliktināšanās; darba produktivitātes samazināšanās; ārkārtas gadījumu izmaksu paaugstināšanās; investīciju pieaugums sabiedrībai; elektroenerģijas patēriņa un izmaksu pieaugums vasarā.</td> </tr> <tr> <td>Elektropārvades un sadales tīklu bojājumu maksimālo vēja brāzmu pieauguma dēļ atsevišķos Latvijas reģionos</td> <td>Enerģijas tīklu bojājumi; energopiegādes traucējumi; labklājības un ekonomiskie zaudējumi.</td> </tr> <tr> <td>Elektropārvades un sadales tīklu bojājumi lietusgāžu un plūdu dēļ</td> <td>Enerģijas tīklu bojājumi; energopiegādes traucējumi; labklājības un ekonomiskie zaudējumi.</td> </tr> <tr> <td>Draudi krasta pārvadiem jūras līmeņa celšanās/augstu plūdmaiņu/vētru dēļ</td> <td>Bojājumi TEC; kravu un pasažieru pārvadājumu ostās efektivitātes samazināšanās; energoapgādes traucējumi.</td> </tr> </table> <p>Potenciālās plānotās aktivitātes un to sasaiste ar pielāgošanās klimata pārmaiņām mērķiem</p> <ul style="list-style-type: none"> Lai novērstu vētru postošo ietekmi uz elektroenerģijas pārvades un sadales tīklu darbību, plāno 	Iekštelpu pārkaršana un elektroenerģijas pieprasījuma pieaugums vasarā	Pieprasījuma palielināšanās pēc iekštelpu dzesēšanas; telpu dzesēšanas un ventilācijas investīciju instalēšanas; cilvēku labsajūtas un veselības pasliktināšanās; darba produktivitātes samazināšanās; ārkārtas gadījumu izmaksu paaugstināšanās; investīciju pieaugums sabiedrībai; elektroenerģijas patēriņa un izmaksu pieaugums vasarā.	Elektropārvades un sadales tīklu bojājumu maksimālo vēja brāzmu pieauguma dēļ atsevišķos Latvijas reģionos	Enerģijas tīklu bojājumi; energopiegādes traucējumi; labklājības un ekonomiskie zaudējumi.	Elektropārvades un sadales tīklu bojājumi lietusgāžu un plūdu dēļ	Enerģijas tīklu bojājumi; energopiegādes traucējumi; labklājības un ekonomiskie zaudējumi.	Draudi krasta pārvadiem jūras līmeņa celšanās/augstu plūdmaiņu/vētru dēļ	Bojājumi TEC; kravu un pasažieru pārvadājumu ostās efektivitātes samazināšanās; energoapgādes traucējumi.
Iekštelpu pārkaršana un elektroenerģijas pieprasījuma pieaugums vasarā	Pieprasījuma palielināšanās pēc iekštelpu dzesēšanas; telpu dzesēšanas un ventilācijas investīciju instalēšanas; cilvēku labsajūtas un veselības pasliktināšanās; darba produktivitātes samazināšanās; ārkārtas gadījumu izmaksu paaugstināšanās; investīciju pieaugums sabiedrībai; elektroenerģijas patēriņa un izmaksu pieaugums vasarā.										
Elektropārvades un sadales tīklu bojājumu maksimālo vēja brāzmu pieauguma dēļ atsevišķos Latvijas reģionos	Enerģijas tīklu bojājumi; energopiegādes traucējumi; labklājības un ekonomiskie zaudējumi.										
Elektropārvades un sadales tīklu bojājumi lietusgāžu un plūdu dēļ	Enerģijas tīklu bojājumi; energopiegādes traucējumi; labklājības un ekonomiskie zaudējumi.										
Draudi krasta pārvadiem jūras līmeņa celšanās/augstu plūdmaiņu/vētru dēļ	Bojājumi TEC; kravu un pasažieru pārvadājumu ostās efektivitātes samazināšanās; energoapgādes traucējumi.										
Ūdens un jūras resursu ilgtspējīga izmantošana un aizsardzība		X	Plānotajām investīcijām nav paredzama ietekme uz vides mērķi vai paredzamā ietekme ir nebūtiska saistībā ar pasākuma tiešajām un primārajām netiešajām sekām visā tā dzīves ciklā, kas neietekmē ūdens resursu pārvaldību. Tādējādi pasākums tiek uzskatīts par atbilstīgu NBK attiecībā uz attiecīgo mērķi.								
Aprites ekonomika, tostarp atkritumu rašanās novēršana un pārstrāde		X	Plānotās investīcijas neparedz vai paredz nenozīmīgu ietekmi uz šo vides aspektu.								
Piesārņojuma novēršana un to kontrole gaisā, ūdenī vai zemē		X	Plānotās investīcijas neparedz vai paredz nenozīmīgu ietekmi uz šo vides aspektu.								

Bioloģiskās daudzveidības un ekosistēmu aizsardzība un atjaunošana		X	Pasākuma paredzamā ietekme uz bioloģiskās daudzveidības un ekosistēmu aizsardzību ir nebūtiska saistībā ar pasākuma tiešajām un primārajām netiešajām sekām visā tā dzīves ciklā, ņemot vērā tā būtību, un tādējādi tas tiek uzskatīts par atbilstīgu NBK attiecībā uz attiecīgo mērķi. Plānotās investīcijas neparedz tiešu ietekmi uz ES nozīmes sugām un biotopiem un to aizsardzības stāvokli. Taču kopumā samazinoties vides piesārņojumam un ierobežojot klimata pārmaiņas, ir iespējama netieša pozitīva ietekme uz sugām un biotopiem, kā arī ekosistēmām.
---	--	----------	--

Ja atbilde ir “nē”, dalībvalstis tiek aicinātas sniegt īsu pamatojumu (kontrolsaraksta 1. daļā), kāpēc attiecībā uz šo vides mērķi nav vajadzīgs padziļināts NBK novērtējums, pamatojoties uz vienu no šādiem gadījumiem:

a. pasākumam nav paredzamas ietekmes uz vides mērķi vai paredzamā ietekme ir nebūtiska saistībā ar pasākuma tiešajām un primārajām netiešajām sekām visā tā dzīves ciklā, ņemot vērā tā būtību, un tādējādi tas tiek uzskatīts par atbilstīgu NBK attiecībā uz attiecīgo mērķi;

b. pasākums ir identificēts par tādu, kas ar koeficientu 100 % atbalsta klimata pārmaiņu mērķi vai vides mērķi, un tādējādi tiek uzskatīts par atbilstīgu NBK attiecībā uz attiecīgo mērķi;

c. pasākums saskaņā ar Taksonomijas regulu “būtiski sekmē” vides mērķa sasniegšanu un tādējādi tiek uzskatīts par atbilstīgu NBK attiecībā uz attiecīgo mērķi.

Ja atbilde ir “jā”, dalībvalstis tiek aicinātas pāriet uz kontrolsaraksta 2. daļu attiecībā uz attiecīgajiem vides mērķiem.

Novērtējuma 2. daļa

Jautājums	NĒ	Detalizēts izvērtējums
<p>Klimata pārmaiņu mazināšana. Vai paredzams, ka pasākums radīs ievērojamas SEG emisijas?</p>	<p>X</p>	<p>-</p>
<p>Pielāgošanās klimata pārmaiņām. Vai paredzams, ka pasākums izraisīs pašreizējā klimata un gaidāmā nākotnes klimata negatīvās ietekmes palielināšanos uz pašu pasākumu vai uz cilvēku, dabu vai aktīviem?</p>	<p>X</p>	
<p>Ilgspējīga ūdens un jūras resursu izmantošana un aizsardzība. Vai paredzams, ka pasākums kaitēs: (i) ūdensobjektu labam stāvoklim vai to labam ekoloģiskajam potenciālam, ieskaitot virszemes ūdeņus un gruntsūdeņus; vai (ii) jūras ūdeņu labam vides stāvoklim?</p>	<p>X</p>	<p>-</p>

<p>Pāreja uz aprites ekonomiku, ieskaitot atkritumu rašanās novēršanu un to reciklēšanu. Vai paredzams, ka pasākums: (i) būtiski palielinās atkritumu rašanos, incinerāciju vai apglabāšanu, izņemot nepārstrādājamu bīstamo atkritumu incinerāciju; vai (ii) dabas resursu tiešā vai netiešā izmantošanā jebkurā to aprites cikla posmā radīs būtisku neefektivitāti, kas netiek samazināta līdz minimumam ar atbilstošiem pasākumiem; vai (iii) radīs būtisku un ilgtermiņa kaitējumu videi attiecībā uz aprites ekonomiku?</p>	<p>X</p>	<p>-</p>
<p>Piesārņojuma novēršana un kontrole. Vai paredzams, ka pasākums ievērojami palielinās piesārņotāju emisijas gaisā, ūdenī vai zemē?</p>	<p>X</p>	<p>-</p>
<p>Bioloģiskās daudzveidības un ekosistēmu aizsardzība un atjaunošana. Vai paredzams, ka pasākums: (i) būtiski kaitēs ekosistēmu labam stāvoklim un noturībai; vai (ii) kaitēs dzīvotņu un sugu, tostarp Savienības nozīmes dzīvotņu un sugu, aizsardzības statusam?</p>	<p>X</p>	<p>-</p>

Reforma 7.1.1.r. Enerģētikas sektora transformēšana

7.1.1.3.i. Biometāna īpatsvara galapatēriņā palielināšana

Novērtējuma 1. daļa

<i>Norādiet, kuri no turpmāk minētajiem vides mērķiem prasa padziļinātu pasākuma novērtējumu no NBK viedokļa</i>	JĀ	NĒ	Pamatojums, ja novērtējums ir "NĒ"
Klimata pārmaiņu mazināšana		X	<p>Ietekme uz siltumnīcefekta gāzu (SEG) emisijām</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Pasākums 100 % atbalsta klimata pārmaiņu mērķi (030 bis - Atjaunojamā enerģija: biomasas ar lieliem SEG ietaupījumiem; un ir tieši saistīts ar 033 - viedās enerģosistēmas (ieskaitot viedtīklus un IKT sistēmas) un ar tām saistītā krātuve)) un tādējādi tiek uzskatīts par atbilstīgu NBK attiecībā uz attiecīgo mērķi: mazināt SEG emisijas, veicinot plašāku pāreju uz atjaunojamiem energoresursiem; ✓ SEG emisiju bilancē enerģētika veido 37 % īpatsvaru no kopējā Latvijas SEG emisiju apjoma (neieskaitot ZIZIMM) un 25% īpatsvaru ne-ETS SEG emisiju apjomā 2018. gadā²¹. ✓ SEG emisiju bilancē enerģētika veido 37 % īpatsvaru no kopējā Latvijas SEG emisiju apjoma (neieskaitot ZIZIMM) un 25% īpatsvaru ne-ETS SEG emisiju apjomā 2018. gadā²². ✓ Tā kā biometāna ražošanai tiks izmantota biogāze, kas iegūta bioloģiski noārdāmo atkritumu un arī notekūdeņu dūņu pārstrādes rezultātā, tas samazinās SEG emisijas atkritumu sektorā, ko varētu radīt nesaimnieciska atkritumu apsaimniekošana, kā arī veicinās resursefektivitāti, jo enerģijas ražošanai nebūs jāizmanto/jāiegūst jaunas izejvielas; ✓ <u>Pasākums neradīs ievērojamas SEG emisijas, ņemot vērā, ka ANM ietvaros plānota esošās pārvades sistēmas modernizēšana.</u> ✓ <u>Pasākumam plānota pozitīva ietekme uz SEG emisiju mazināšanu, īstenojot projekta sadaļu par reģionāla biometāna ievades punkta izbūvi, tādējādi veicinot biometāna piejaukuma integrēšanu esošajā dabasgāzes sistēmā.</u> <p>Papildinoši pasākumi un investīcijas ar SEG emisiju samazinošu efektu</p>

²¹ Nacionālā SEG emisiju inventarizācijas kopsavilkums par 2018. gadu <https://videscentrs.lv/gmc.lv/lapas/zinojums-par-klimatu>

²² Nacionālā SEG emisiju inventarizācijas kopsavilkums par 2018. gadu <https://videscentrs.lv/gmc.lv/lapas/zinojums-par-klimatu>

			<ul style="list-style-type: none"> ✓ Pasākumam plānota pozitīva ietekme uz SEG emisiju mazināšanu, īstenojot projekta sadaļu par reģionāla biometāna ievades punkta izbūvi, tādējādi veicinot biometāna piejaukuma integrēšanu esošajā dabasgāzes sistēmā. <p>Pasākuma sasaiste un papildināmība ar citiem finanšu avotiem</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ ANM plānotā reforma 1.1.2.r. Biometāna izcelsmes apliecinājumu sistēmas izveide; ✓ ES fondu darbības programmas Latvijai 2021-2027. gadam specifiskā atbalsta mērķa "2.1.2.SAM Atjaunojamo energoresursu enerģijas veicināšana" plānots atbalsts Biogāzes attīrīšanas (biometāna ražošanas) iekārtu uzstādīšanai, biometāna transportēšanai vai uzpildei nepieciešamās infrastruktūras izveide; <p>Sasaiste ar Latvijas klimatneitralitātes mērķa sasniegšanu</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Pasākumam ir ietekme uz Latvijas klimatneitralitātes mērķa sasniegšanu 2050.gadā un starpmērķu sasniegšanu 2030.gadā, veicinot pakāpenisku visu tautsaimniecības sektoru dekarbonizāciju. To ir iespējams panākt, mainot enerģijas patēriņa paradumus un izvēloties efektīvākus risinājumus, kā arī fosilo energoresursu patēriņu aizstājot ar enerģiju, kas ražota no atjaunojamiem energoresursiem. ✓ Energosistēmas pielāgošana nākotnes vajadzībām. Lai efektīvi apgūtu biometāna ražošanas potenciālu, nepieciešams izveidot izmaksās efektīvu risinājumu biometāna ievadei pārvades sistēmā. <p>Sasaiste ar Nacionālajā enerģētikas un klimata plāna 2021-2030.gadam ietverto mērķu sasniegšanu</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Pasākuma īstenošanai ir tieša ietekme uz Nacionālajā enerģētikas un klimata plānā 2021.-2030.gadam ietverto AER un enerģētiskās drošības mērķu sasniegšanu. ✓ Ar pasākumu īstenošanu tiks veicināta šādu NEKP ietverto mērķu sasniegšana: ✓ nodrošināt enerģētisko drošību un enerģētiskās atkarības mazināšanu, nodrošināpilnīgu enerģijas tirgus integrāciju. 	
<p>Pielāgošanas klimata pārmaiņām</p>		<p style="text-align: center;">X</p>	<p>Plānotās investīcijas neradīs negatīvu ietekmi uz pašreizējā klimata un gaidāmā nākotnes (klimata radītā infrastruktūru), kā arī neradīs negatīvu ietekmi uz pielāgošanās klimata pārmaiņām mērķu sasniegšanu, pārmaiņu radītos potenciālos riskus, kā arī novērst to ietekmi.</p> <p>Klimata pārmaiņu izpausmes, kas ietekmē paredzētās aktivitātes jomu</p> <p>Latvijā elektroenerģijas pārvades un sadales tīklu infrastruktūras būvniecības un uzturēšanas plānošana</p> <ul style="list-style-type: none"> • gada vidējās gaisa temperatūras paaugstināšanās, karstuma viļņu biežuma un ilguma pieaugums • maksimālās vērtības paaugstināšanās; • sala dienu un dienu skaita bez atkušņa samazināšanās; 	<p>klimata radītā infrastruktūru)</p> <p>plānošana</p> <p>ilguma pieaugums</p>

- nokrišņu daudzuma palielināšanās un maksimālā vienas diennakts nokrišņu daudzuma palielināšanās
- vidējā jūras ūdens līmeņa celšanās ilgtermiņā un krasta erozija attīstība, kā arī gruntsūdeņu līmeņa izmaiņas.

Klimata pārmaiņas ietekmē visus būvniecības un infrastruktūras objektus, t.sk., biometāna infrastruktūras objektus, laika apstākļiem (vētras, plūdi, liela apjoma nokrišņi, karstuma viļņi).

Risku novērtējumos konstatētie klimata pārmaiņu radītie riski un to iespējamās sekas:

Risks	Iespējamās sekas
Uzplūdu radīto bojājumu pieaugums būvēj jūras piekrastē un upju grīvas pilsētās	Bojājumi būvēj jūras piekrastē (krasta erozijas un applūšanas dēļ); bojājumi būvēj upju grīvās.
Nokrišņu plūdu radīto bojājumu pieaugums būvēj	Bojājumi būvēj pilsētās ar kanalizācijas kapacitātes nepietiekamību, bojājumi būvēj ūdensteču un ūdenstilpju plūdu teritorijās.
Būvju pamatu un grunts bojājumu pieaugums gruntsūdeņu līmeņa svārstību dēļ	Apdraudējums būvju un to pamatu konstrukciju noturībai un stabilitātei, ilgtermiņā rada arī mikroplaisas un palielina mitruma iespiešanos konstrukcijās.
Lietusgāzu plūdu radīto bojājumu pieaugums ceļiem (kopā ar ceļu sasaluma perioda samazināšanos)	Bojājumi ceļiem pilsētās ar kanalizācijas kapacitātes nepietiekamību, tuneļu applūšana; bojājumi ceļiem ārpus pilsētām (galvenokārt grants ceļu iegrimšana vai aizskalošana, uzbērumu nestabilitāte, nogrūvumu veidošanās); ceļu atjaunošanas un tīrīšanas nepieciešamība; vides piesārņojums; drošības un komforta samazināšanās; ceļu slēgšana.
Iekštelpu pārkaršana un elektroenerģijas pieprasījuma pieaugums vasarā	Pieprasījuma palielināšanās pēc iekštelpu dzesēšanas; telpu dzesēšanas un ventilācijas investīciju instalēšanas; cilvēku labsajūtas un veselības pasliktināšanās; darba produktivitātes samazināšanās; ārkārtas gadījumu izmaksu paaugstināšanās; investīciju pieaugums sabiedrībai; elektroenerģijas patēriņa un izmaksu pieaugums vasarā.

			<table border="1"> <tr> <td>Elektropārvades un sadales tīklu bojājumu maksimālo vēja brāzmu pieauguma dēļ atsevišķos Latvijas reģionos</td> <td>Enerģijas tīklu bojājumi; energopiegādes traucējumi; labklājības un ekonomiskie zaudējumi.</td> </tr> <tr> <td>Elektropārvades un sadales tīklu bojājumi lietusgāžu un plūdu dēļ</td> <td>Enerģijas tīklu bojājumi; energopiegādes traucējumi; labklājības un ekonomiskie zaudējumi.</td> </tr> <tr> <td>Draudi krasta pārvadiem jūras līmeņa celšanās/augstu plūdmaiņu/vētru dēļ</td> <td>Bojājumi TEC; kravu un pasažieru pārvadājumu ostās efektivitātes samazināšanās; energoapgādes traucējumi.</td> </tr> </table> <p>Sasaiste ar nacionālajiem pielāgošanās klimata pārmaiņām plānošanas dokumentiem Viens no Latvijas pielāgošanās klimata pārmaiņām plānā laika posmam līdz 2030.gadam paredzētajiem un pielāgošana klimata ekstrēmēm, kur viens no paredzētajiem pielāgošanās pasākumiem ir: pārstrādes scenārijiem un ietvert regulējumu, kas samazina klimata pārmaiņu radītos riskus.</p>	Elektropārvades un sadales tīklu bojājumu maksimālo vēja brāzmu pieauguma dēļ atsevišķos Latvijas reģionos	Enerģijas tīklu bojājumi; energopiegādes traucējumi; labklājības un ekonomiskie zaudējumi.	Elektropārvades un sadales tīklu bojājumi lietusgāžu un plūdu dēļ	Enerģijas tīklu bojājumi; energopiegādes traucējumi; labklājības un ekonomiskie zaudējumi.	Draudi krasta pārvadiem jūras līmeņa celšanās/augstu plūdmaiņu/vētru dēļ	Bojājumi TEC; kravu un pasažieru pārvadājumu ostās efektivitātes samazināšanās; energoapgādes traucējumi.	
Elektropārvades un sadales tīklu bojājumu maksimālo vēja brāzmu pieauguma dēļ atsevišķos Latvijas reģionos	Enerģijas tīklu bojājumi; energopiegādes traucējumi; labklājības un ekonomiskie zaudējumi.									
Elektropārvades un sadales tīklu bojājumi lietusgāžu un plūdu dēļ	Enerģijas tīklu bojājumi; energopiegādes traucējumi; labklājības un ekonomiskie zaudējumi.									
Draudi krasta pārvadiem jūras līmeņa celšanās/augstu plūdmaiņu/vētru dēļ	Bojājumi TEC; kravu un pasažieru pārvadājumu ostās efektivitātes samazināšanās; energoapgādes traucējumi.									
Ūdens un jūras resursu ilgtspējīga izmantošana un aizsardzība		X	Plānotajām investīcijām nav paredzama ietekme uz vides mērķi vai paredzamā ietekme ir nebūtiska saistībā ar pasākuma tiešajām un primārajām netiešajām sekām visā tā dzīves ciklā, kas neietekmē ūdens resursu pārvaldību. Tādējādi pasākums tiek uzskatīts par atbilstīgu NBK attiecībā uz attiecīgo mērķi.							
Aprites ekonomika, tostarp atkritumu rašanās novēršana un pārstrāde		X	Plānotās investīcijas paredz nenozīmīgu ietekmi uz šo vides aspektu elektroenerģijas pārvades un sadales tīklu modernizācijā. Plānotajām investīcijām paredzama pozitīva ietekme uz šo vides mērķi biometāna infrastruktūras izveidē: – tā kā pasākuma ietvaros tiks veicināta biometāna izmantošana (tā patēriņš), tā pieprasījums veicinās arī biometāna ražošanas attīstību. Biometāna ražošanai tiek izmantoti atjaunojamie energoresursi - biogāze, kas neizbēgami rodas bioloģisko atkritumu (t.sk., bioloģiski noārdāmo atkritumu) sadalīšanās procesā, tāpēc biometāna izmantošanas veicināšana sniegs ieguldījumu atkritumu pārstrādes veicināšanā							

		<p>(saskaņā ar atkritumu hierahijas trešo augstāko līmeni) un aprites ekonomikas principu ieviešanā;</p> <ul style="list-style-type: none"> – atkritumu un lauksaimniecības atkritumproduktu anaerobās pārstrādes procesā radītās biogāzes bagātināšana līdz biometāna līmenim rada iespēju lietderīgi, saskaņā ar aprites ekonomikas principiem, izmantot radušās gāzes (jo tās, nelietderīgi izmantotas, veido SEG emisijas), kā arī ļauj aizstāt fosilo automašīnu degvielu ar vides un klimata mērķiem atbilstošu risinājumu. – Šis pasākums dod ieguldījumu aprites ekonomikas pakotnes direktīvu prasību ieviešanā par bioloģiski noārdāmo atkritumu apglabāšanas apjoma samazinājumu, jo nepalielinās atkritumu rašanos, sadedzināšanu vai apglabāšanu, bet gan veicinās efektīvu atkritumu apsaimniekošanas attīstību; – biometāna izmantošanas attīstība atbilst Latvijas Atkritumu apsaimniekošanas valsts plānam 2021. - 2028. gadam attiecībā uz efektīvu atkritumsaimniecības sektora attīstību un biogāzes lietderīgu izmantošanu; – biogāzes ražošanā radušā digestāta sastāvs ir atkarīgs no izejvielu veida un tehnoloģiskā procesa. Digestāts sastāv no šķidrās un cietās frakcijas. Šķidrā frakcija satur daudz minerālvielu, īpaši slāpekli un kāliju. Kopējais slāpekļa saturs parasti ir robežās no 2 līdz 5 g uz 1000 g digestāta, bet kopējais kālija saturs ir robežās no 3 līdz 5 g uz 1000 g digestāta. Cietā frakcija ir bagāta ar trūdvielām, gaistošajām organiskajām vielām un fosforu. Tā rezultātā digestāts ir uzskatāms par veiksmīgu lauksaimniecībā izmantojamo augsnes bagātinātāju, kas dod augsnei <ul style="list-style-type: none"> – organiskās vielas, kas vitāli nepieciešamas daudziem dažādiem organismiem. – Operatoram(-iem), kas veic būvniecību, ir jānodrošina, lai vismaz 70 % (pēc svara) no būves radītajiem nebīstamajiem būvniecības un nojaukšanas atkritumiem (izņemot dabā sastopamos materiālus, kas definēti kategorijā 17 05 04 Eiropas būvnieku sarakstā). Atkritumi, kas noteikti ar Komisijas Lēmumu 2000/532/EK), kas radušies būvlaukumā, tiek sagatavoti atkārtotai izmantošanai, otrreizējai pārstrādei un cita veida materiālu reģenerācijai, tostarp uzpildīšanas darbībām, izmantojot atkritumus, lai aizstātu citus materiālus, saskaņā ar atkritumu hierarhiju un ES būvniecības noteikumiem un nojaukšanas atkritumu apsaimniekošanas protokolu. Operatoriem būtu jāierobežo atkritumu rašanās būvniecības laikā saskaņā ar ES Būvniecības un nojaukšanas atkritumu apsaimniekošanas protokolu un ņemot vērā labākos pieejamos paņēmienus un jāveicina atkārtota izmantošana un kvalitatīva pārstrāde, selektīvi noņemot materiālus, izmantojot pieejamās būvniecības atkritumu šķirošanas sistēmas.
--	--	---

Piesārņojuma novēršana un to kontrole gaisā, ūdenī vai zemē		X	Apdzīvotās vietās tiks nodrošināta atbilstība gaisa kvalitātes standartiem, kas noteikti Direktīvā 2008/50/ES, un iekārtas atbildīs Rūpniecisko emisiju direktīvā (Direktīva 2010/75/ES) noteiktajam.
Bioloģiskās daudzveidības un ekosistēmu aizsardzība un atjaunošana		X	Plānotajām investīcijām paredzamā ietekme uz bioloģiskās daudzveidības un ekosistēmu aizsardzību ir nebūtiska saistībā ar pasākuma tiešajām un primārajām netiešajām sekām visā tā dzīves ciklā, ņemot vērā tā būtību, un tādējādi tas tiek uzskatīts par atbilstīgu NBK attiecībā uz attiecīgo mērķi. Plānotās investīcijas neparedz tiešu ietekmi uz ES nozīmes sugām un biotopiem un to aizsardzības stāvokli. Taču kopumā samazinoties vides piesārņojumam un ierobežojot klimata pārmaiņas, ir iespējama netieša pozitīva ietekme uz sugām un biotopiem, kā arī ekosistēmām. Cauruļvados un attiecīgajās iekārtās ievadītā biogāze/biometāns atbildīs Atjaunojamās enerģijas direktīvas 2018/2001/ES 29.–31. pantā noteiktajiem ilgtspējības un siltumnīcefekta gāzu emisiju ietaupījuma kritērijiem, kā arī noteikumiem par pārtikas un barības biodegvielu, kas izklāstīti Atjaunojamo energoresursu direktīvas 2018/2001/ES 26. pantā un saistītajos īstenošanas un deleģētajos aktos, un ieguldījums ietvers noplūdes noteikšanu, lai samazinātu metāna noplūdi.

Ja atbilde ir “nē”, dalībvalstis tiek aicinātas sniegt īsu pamatojumu (kontrolsaraksta 1. daļā), kāpēc attiecībā uz šo vides mērķi nav vajadzīgs padziļināts NBK novērtējums, pamatojoties uz vienu no šādiem gadījumiem:

a. pasākumam nav paredzamas ietekmes uz vides mērķi vai paredzamā ietekme ir nebūtiska saistībā ar pasākuma tiešajām un primārajām netiešajām sekām visā tā dzīves ciklā, ņemot vērā tā būtību, un tādējādi tas tiek uzskatīts par atbilstīgu NBK attiecībā uz attiecīgo mērķi;

b. pasākums ir identificēts par tādu, kas ar koeficientu 100 % atbalsta klimata pārmaiņu mērķi vai vides mērķi, un tādējādi tiek uzskatīts par atbilstīgu NBK attiecībā uz attiecīgo mērķi;

c. pasākums saskaņā ar Taksonomijas regulu “būtiski sekmē” vides mērķa sasniegšanu un tādējādi tiek uzskatīts par atbilstīgu NBK attiecībā uz attiecīgo mērķi.

Ja atbilde ir “jā”, dalībvalstis tiek aicinātas pāriet uz kontrolsaraksta 2. daļu attiecībā uz attiecīgajiem vides mērķiem.

Novērtējuma 2. daļa

Jautājums	NĒ	Detalizēts izvērtējums
<p>Klimata pārmaiņu mazināšana. Vai paredzams, ka pasākums radīs ievērojamas SEG emisijas?</p>	<p>X</p>	<p>-</p>
<p>Pielāgošanās klimata pārmaiņām. Vai paredzams, ka pasākums izraisīs pašreizējā klimata un gaidāmā nākotnes klimata negatīvās ietekmes palielināšanos uz pašu pasākumu vai uz cilvēku, dabu vai aktīviem?</p>	<p>X</p>	
<p>Ilgspējīga ūdens un jūras resursu izmantošana un aizsardzība. Vai paredzams, ka pasākums kaitēs: (i) ūdensobjektu labam stāvoklim vai to labam ekoloģiskajam potenciālam, ieskaitot virszemes ūdeņus un gruntsūdeņus; vai (ii) jūras ūdeņu labam vides stāvoklim?</p>	<p>X</p>	<p>-</p>

<p>Pāreja uz aprites ekonomiku, ieskaitot atkritumu rašanās novēršanu un to reciklēšanu. Vai paredzams, ka pasākums: (i) būtiski palielinās atkritumu rašanos, incinerāciju vai apglabāšanu, izņemot nepārstrādājamu bīstamo atkritumu incinerāciju; vai (ii) dabas resursu tiešā vai netiešā izmantošanā jebkurā to aprites cikla posmā radīs būtisku neefektivitāti, kas netiek samazināta līdz minimumam ar atbilstošiem pasākumiem; vai (iii) radīs būtisku un ilgtermiņa kaitējumu videi attiecībā uz aprites ekonomiku?</p>	<p>X</p>	<p>-</p>
<p>Piesārņojuma novēršana un kontrole. Vai paredzams, ka pasākums ievērojami palielinās piesārņotāju emisijas gaisā, ūdenī vai zemē?</p>	<p>X</p>	<p>-</p>
<p>Bioloģiskās daudzveidības un ekosistēmu aizsardzība un atjaunošana. Vai paredzams, ka pasākums: (i) būtiski kaitēs ekosistēmu labam stāvoklim un noturībai; vai (ii) kaitēs dzīvotņu un sugu, tostarp Savienības nozīmes dzīvotņu un sugu, aizsardzības statusam?</p>	<p>X</p>	<p>-</p>

